

Møte tirsdag den 20. november kl. 10

President: K a r i L i s e H o l m b e r g

D a g s o r d e n (nr. 16):

1. Innstilling fra kommunalkomiteen om økonomiske og administrative konsekvenser på utlendingsfeltet som følge av økt antall asylsøkere i 2001 (Innst. S. nr. 22 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 101 (2000-2001))
2. Referat

Presidenten: Fra Statsministerens kontor foreligger følgende brev til Stortinget, datert 16. november 2001:

«I statsråd for H.M. Kongen holdt på Oslo slott 16. november 2001 kl. 1100 er bestemt:

Journalist Siv Nordrum utnevnes til statssekretær ved Statsministerens kontor med tiltredelse 20. november 2001.»

Presidenten foreslår at det refererte brevet vedlegges protokollen – og anser det som vedtatt.

Representantene Finn Kristian *Marthinsen*, Bjørn *Hernæs*, Ivar *Kristiansen* og Øyvind *Vaksdal*, som har vært permittert, har igjen tatt sete.

Den innkalte vararepresentant for Oslo, Ragnar Bøe *Elgsaas*, har tatt sete.

Valg av settepresident

Presidenten: Presidenten vil foreslå at det velges en settepresident for Stortingets møter i dag og i morgen – og anser det som vedtatt.

Presidenten ber om forslag på settepresident.

Oddvard Nilsen (H): Jeg vil foreslå Finn Martin Vallersnes.

Presidenten: Finn Martin Vallersnes er foreslått som settepresident. – Andre forslag foreligger ikke, og Finn Martin Vallersnes anses enstemmig valgt som settepresident for dagens og morgendagens møter.

S t a t s r å d E r n a S o l b e r g overbrakte 17 kgl. proposisjoner (se under Referat).

S a k n r . 1

Innstilling fra kommunalkomiteen om økonomiske og administrative konsekvenser på utlendingsfeltet som følge av økt antall asylsøkere i 2001 (Innst. S. nr. 22 (2001-2002), jf. St.prp. nr. 101 (2000-2001))

Presidenten: Etter ønske fra kommunalkomiteen vil presidenten foreslå at debatten blir begrenset til 50 minutter, og at taletiden blir fordelt slik på gruppene:

Arbeiderpartiet 10 minutter, Høyre 10 minutter og de øvrige grupper 5 minutter hver.

Videre vil presidenten foreslå at det blir gitt anledning til replikkordskifte på inntil fem replikker med svar etter

innlegg av hovedtalerne for hver partigruppe og etter innlegg fra medlemmer av Regjeringen.

Videre blir det foreslått at de som måtte tegne seg på talerlisten utover den fordelte taletid, får en taletid på inntil 3 minutter.

– Det anses vedtatt.

Signe Øye (A) (ordfører for saken): I revidert budsjett i vår ble det lagt til grunn at det ville komme totalt 8 000 asylsøkere hit til landet i år. Situasjonen nå viser seg å være en helt annen. Antall asylsøkere har økt drastisk i de siste månedene. Nye prognoser viser at det totalt kan komme opp mot 16 000 i inneværende år – etter de siste offisielle tallene som Stortinget har fått fra departementet.

Dette betyr både økonomiske og administrative konsekvenser på budsjettet til utlendingsfeltet i år, og det er det vi behandler i dag, i Innst. S. nr. 22. Det var regjeringen Stoltenberg som la denne saken fram for Stortinget, men saken ble ikke trukket av den nye regjeringen, og dermed støtter også den St.prp. nr. 101 for 2000-2001. Tilleggsbevilgningene gjelder både politi, fri rettshjelp og Utlendingsdirektoratet.

Økt antall asylsøkere fører til økt saksmengde både i UDI og i Politiet. Det er påpekt i proposisjonen at situasjonen i UDI er alvorlig, fordi antall ubehandlede saker øker for hver dag.

Det er grunn til å tro at den kraftige økningen i antall asylsøkere skyldes både generelle innstramminger i politikken i våre naboland, som Danmark og Tyskland, redusert grensekontroll som følge av Schengensamarbeidet, og at debatten om arbeidsinnvandring her i landet har ført til at det i utlandet er dannet et inntrykk av at Norge trenger et stort antall ufaglærte arbeidsinnvandrere. Det er derfor behov for å sette inn nye tiltak. I proposisjonen foreslås det at norske utenriksstasjoner må ha et opplegg for aktivt å kunne informere om norsk asyl- og innvandringspolitikk og må kunne reglene for arbeidsinnvandring, slik at det ikke er noen tvil om hva som er gjeldende rett. Det foreslås også raskere behandling, forenklete prosedyrer og differensiert tilbud i statlige mottak. Et enklere tilbud i mottak vil bl.a. innebære at asylsøkerne ikke får klær og kjøkkenutstyr, og at de kun får utbetalt lommepenger, da de inngår i en felleshusholdning. Det settes også inn tiltak når det gjelder internasjonalt samarbeid og bruken av våre utstasjonerte politifolk, fordi dette er av stor betydning. Alle disse tiltakene støtter komiteen.

I dag er det slik at en asylsøker kan begynne å arbeide så å si fra dag 1. Nå foreslås det at midlertidig arbeidstilatelset først gis etter tre måneder. Dette støtter et flertall fra Arbeiderpartiet, Høyre, Kristelig Folkeparti og Fremskrittspartiet. Mindretallet, SV og Senterpartiet, går imot en slik endring. De mener også at det er flere grunner for økt tilstrømning av asylsøkere enn det flertallet viser til. Dette regner jeg med at de vil ta opp i sine innlegg.

Arbeiderpartiet mener at det er viktig at vi skiller asylinstituttet – som gir rett til å være i mottak inntil saken er avgjort – og arbeidsinnvandring. Det kan være mange

gode grunner for at asylsøkerne får midlertidig arbeidstillatelse fra første dag. Det har også vært mulig nå i et par år. Erfaringene tilsier imidlertid at det er nødvendig å sette en grense for når en får tillatelse til å jobbe midlertidig og tjene penger. Norge har nå foreslått tre måneder. De fleste andre land har lengre karantener, og sannsynligvis kommer EU til å foreslå seks måneder.

På noen andre områder innenfor utlendingsfeltet ser man i dag at det er mindre behov for bevilgninger som følge av andre endrede forutsetninger. Blant annet reduseres integreringstilskuddet, kommunene tar imot 1 000 personer færre enn forutsatt i år, og bosettingen skyves ut i tid. Dette er ikke bra. Noe annet som gjør at vi bruker mindre penger, er at færre kosovoalbaniere vender tilbake frivillig.

En samlet komite viser til at færre saker enn forutsatt er behandlet i fullt nemndsmøte i Utlendingsnemnda. Regjeringen skal evaluere nemnda, og komiteen forutsetter at man kommer tilbake til Stortinget med en vurdering av dette forholdet.

Fremskrittspartiet har i innstillingen fremmet tre mindretallsforslag, og jeg regner med at Fremskrittspartiets representanter gjør greie for disse forslagene.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (FrP): Det er helt riktig, som representanten Øye sier i sitt innlegg, at situasjonen er alvorlig. Fremskrittspartiet går i sine merknader mye lenger enn som så og vil vel mer eller mindre karakterisere det som en krise.

Dette er en proposisjon som ble lagt fram av regjeringen Stoltenberg. Ut fra St.prp. nr. 1 for 2001-2002, altså budsjettet fra samme regjering, ser vi at anslaget for asylsøkerstrømning også neste år er økt betraktelig, til 12 000. Så ut fra det som representanten Øye nå sier, er det alvorlig. Mitt spørsmål til representanten Øye er da: Deler representanten det som ligger som forutsetning eller måltall neste år når det gjelder asylsøkerstrømning, når vi har den situasjonen som vi har nå? Vi vet at anslaget for i år var ca. 8 000, og så får vi kanskje det dobbelte, altså opp mot 16 000 i år. Hvilke betraktninger har representanten Øye rundt et anslag på 12 000 neste år, som ligger i St.prp. nr. 1? Vil det bety at Arbeiderpartiet vil akseptere en dobling også neste år – kanskje 20 000, 22 000 eller 24 000 asylsøkere? Og betyr ikke det som Arbeiderpartiet nå ønsker å legge inn i økte anslag og utvidning av mottakerapparatet, at Arbeiderpartiet også indirekte åpner for økt asylsøkerstrømning neste år?

Signe Øye (A): Det er jo slik at asylsøkerne kommer, uansett om man har regler eller ikke, men når vi nå legger inn økte ressurser og endrer forutsetningene, er det på mange områder slik at det igjen vil gi en effekt som gjør at man sannsynligvis vil få en mindre tilstrømning. Jeg tror bl.a. at hurtigdomstoler, som vi har innført, og som gjør at veldig mange avvises etter veldig kort tid, vil bidra til at vi får færre asylsøkere i mottakene. Jeg tror det er veldig viktig at vi holder fast ved skillet mellom det

som er en form for arbeidsinnvandring, og det som gjelder folk som trenger beskyttelse. Og etter ganske mange runder, både i Stortinget, i forrige regjering og også nå, tror jeg at man etter hvert begynner å få til grep som gjør at man klarer å skille mellom hvem som trenger beskyttelse, og hvem som ikke gjør det. Og det tror jeg er nødvendig for at vi skal kunne håndtere dette problemet også i framtiden.

Så spør Sandberg om vi aksepterer 20 000 til neste år. Det er jo ikke slik at man aksepterer det ene eller det andre tallet. Nå har man sagt 12 000 til neste år. Kanskje kan dette bli mye mindre. For det er faktisk slik at tallene går veldig opp og ned, og varierer veldig mye fra måned til måned.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Per Sandberg (FrP): Akkurat nå angres jeg litt på at jeg i komiteen ikke satte fram et ønske om fri debatt. Det virker som om det er lagt litt lokk på dette, for det er fortsatt slik at vi ikke skal debattere den type saker i Norge. Vi skal ikke ha noen meningsyttring om det. Og jeg blir jo litt skremt når representanten Øye i sitt svar til meg i forrige replikkrunde sier at asylsøkere kommer, uansett hvilke anslag vi legger oss på. Det er jo derfor vi har en slik sak her i dag! Det er derfor vi må tilleggsbevilge flere hundre millioner kroner, det er fordi vi har inntatt en holdning hvor vi sier at asylsøkerne kommer, uansett hva vi foretar oss. Og det er jo derfor Fremskrittspartiet gjennom flere år har prøvd å få til en debatt og få til et regelverk, slik at vi kunne ha regulert det, slik at departementet og UDI kunne ha forholdt seg til et fastlagt budsjett. Budsjett disiplin oppe i det hele skal jeg ikke ta opp, men det er klart at når vi legger opp til et anslag, bør vi også sørge for at det er et system, slik at vi greier å holde oss innenfor det. I år skulle det ikke vært tatt imot flere enn 8 000 asylsøkere i forhold til budsjettet. Men jeg skjønner godt at det blir vanskelig når vi inntar den rollen at uansett hvilke anslag vi legger oss på, uansett hva slags politikk vi ønsker, så kommer asylsøkerne.

Jeg syns også det er veldig interessant når Øye sier at vi i større grad må skille mellom dem som skal ha beskyttelse, og dem som ikke skal ha beskyttelse. Forrige gang vi debatterte dette, i forbindelse med St. meld. nr. 17 for 2000-2001, ble det jo bekreftet fra Arbeiderpartiet at det ikke var folk som trengte beskyttelse, som kom og søkte asyl i Norge, det var faktisk folk som kom hit på grunn av fattigdom, og som søkte asyl av en helt annen årsak.

Nå ser vi at debatten om innvandrings- og asylproblematikken blomstrer opp i land omkring oss. I de landene pekes det også på de områdene som Fremskrittspartiet har prøvd å få en fri meningsutveksling om tidligere, nemlig dette med den store veksten i familiesammenføringer, eksplosiv vekst i antall tildelte statsborgerskap, store utgifter til utlendinger på sosial- og sunnhetsoverordene osv. Dette er ting som Fremskrittspartiet i mange, mange år har prøvd å få en åpen og fri meningsutveksling om, men så har vi hatt politikere og politiske partier

rundt oss som har lagt et lokk på debatten. Nå er det på tide at vi ser alvoret i konsekvensene de siste års asyl- og flyktningpolitikk har. Ikke minst må vi se alvoret av konsekvensene ut fra situasjonen for de menneskene som har kommet til Norge og fått opphold, og som bor og skal eksistere i Norge, for det blir også en bør for dem. Vi må legge inn større og sterkere ressurser for å få de menneskene som har kommet til Norge, og som har fått opphold, ut i jobb og bli integrert. Når vi vet at det i enkelte grupper er 40–60 pst. arbeidsledighet, er det der vi må legge inn ressursene. Da kan vi ikke fortsette Bondevik I-regjeringens politikk med åpne grenser. Vi må ta innover oss at kurven siden 1997, da Bondevik I åpnet grensene, har gått rett til værs. I år får vi ny rekord. Den forrige var for 14 år siden. Da må vi holde litt igjen på asylsøker tilstrømningen og flykntingtilstrømningen, slik at vi får konsentrere oss om den jobben som skal gjøres i Norge overfor de menneskene som har fått opphold. Jeg har i svake ordelag fått bekreftet fra den nye regjeringen at den ønsker det, men den er på den andre siden igjen veldig opptatt av å drive reklame verden rundt for arbeidsinnvandring. Så dette er to forskjellige forhold. Nå må vi konsentrere oss om én ting, og det er å få orden på integreringspolitikken innenfor landets grenser. Da må vi ha en pause.

Jeg vil avslutningsvis fremme de tre forslagene fra Fremskrittspartiet, som for øvrig ikke er helt nye, men som flere og flere, i hvert fall i land rundt omkring oss, er veldig opptatt av. Det ene går på Flyktningkonvensjonen fra 1951 som må revideres, og det er også to forslag som går på direkte innstramming av den asylsøker tilstrømningen som vi opplever nå.

Presidenten: Representanten Sandberg har tatt opp de forslag han refererte til.

Det blir replikkordskifte.

Heikki Holmås (SV): Jeg registrerte at representanten for Fremskrittspartiet har tenkt å drive politikk for menneskeverd gjennom budsjettene og forholder seg sterkt til at hvis vi har sagt at det skal tas imot 8 000 folk i løpet av et år, skal vi jammen ikke ta imot flere, uavhengig av hvordan situasjonen i verden er og ting ellers ligger an.

Jeg har et spørsmål til Per Sandberg: Hvis asylsøker nr. 8 001 kommer fra Nord-Korea og er demokratiforkjemper og mot kommunistregimet der, skal vi da stenge døren og si: Det kommer ikke på tale å ta din asylsøknad opp til vurdering, fordi du ble nr. 8 001?

Så til det neste spørsmålet. La oss si at vi hadde vedtatt at 8 000 kreftpasienter skulle behandles i løpet av et år, og kreftpasient nr. 8 001 var en gammel dame som ville dø hvis hun ikke fikk behandling. Mener Per Sandberg at vi da skal ha samme type budsjettpolitikk som skal bestemme at nr. 8 001 ikke skal kreftbehandles, fordi vi har vedtatt bare 8 000 behandlinger?

Per Sandberg (FrP): For det første ville ikke måltallet ha vært 8 000 hvis Fremskrittspartiet hadde fått be-

stemme budsjettinnholdet. For det andre blander representanten begrepene vesentlig her, men han peker på et viktig område, nemlig det at vi betrakter alle menneskene som kommer til Norge og søker om opphold, som asylsøkere. Nå bekreftes det i denne proposisjonen av UDI at 40 pst. av de asylsøknadene som har kommet de siste månedene, er åpenbart grunnløse. Jeg vil gå så langt som til å si at av de 60 pst. som er igjen, er 90 pst. grunnløse i forhold til asylopphold. Så har vi lagt oss på den linjen i Norge, som representanten er veldig opptatt av og har vært den sterkeste talsmann for, i hvert fall partiet, at vi skal gi opphold uavhengig av hvilke ansøkninger man har. Det er den politikken vi har drevet i Norge. Uansett hvilken grunn man har for å komme hit, skal man til syvende og sist få opphold på humanitært grunnlag. Det er derfor vi har den situasjonen vi har i dag. Det er bekreftet også av departementet at bare i 2000 var det vel 7–8 pst. som hadde god nok grunn til å søke om asyl i Norge. Å fremsette dette som useriøst og sammenlikne det med at vi ikke gir opphold for den ene personen som overstiger 8 000 fordi han har en sykdom, blir helt meningsløst. Det er derfor vi har den situasjonen som vi har i Norge i dag, fordi vi har ikke greid å integrere de store mengdene med økonomiske flyktninger som er kommet til Norge med asylsøknad i kofferten.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Eg synest ikkje det skal stå uimotsagt, det Per Sandberg hevdar, at det i Noreg ikkje er vilje til ei drøfting av asyl- og flyktningspolitikken. Det er det i høgaste grad. Seinast i vår hadde Stortinget ein brei gjennomgang av asyl- og flyktningspolitikken. Men eg er glad for, når eg høyrer Per Sandbergs innlegg, at det framleis er slik at det ikkje er vilje til å drøfta asyl- og flyktningspolitikken på Framstegspartiets premissar.

Eg har to spørsmål til Per Sandberg. Det fyrste går på forslaget om å starta arbeidet med revisjon og fornying av Flyktningkonvensjonen, for eg ser at for Framstegspartiet er grunngevinga for det at den må tilpassast dagens verkelegheit. Då vil eg minna Per Sandberg om at dagens verkelegheit faktisk er at det er uro, krigstilstand og store flyktningsstraumar fleire stader i verda. Det er jo slik at det er svært mange fattige land som på ein heilt annan måte enn den vestlege verda tar eit ansvar på det området. Er det på den måten Framstegspartiet vil tilpassa Flyktningkonvensjonen til dagens verkelegheit? Eg reknar med at han er klar over at UNHCR, altså Høgkommissæren for flyktningar i FN, har peikt på at Noreg pr. dato gir for få opphald etter asylinstituttet.

Mitt andre spørsmål gjeld Per Sandbergs omsorg for dei som allereie har kome hit til landet. No har det i den aller seinaste tida blitt avdekt fleire tilfelle der einslege mindreårige asylsøkjalar har altfor dårleg oppfølging. Spørsmålet er: Kan Per Sandberg tenkja seg å vurdere det forslaget som Kristeleg Folkeparti, Senterpartiet og SV har stått saman om tidlegare, nemleg at dei mottaka der det er einslege mindreårige asylsøkjalar, får status som barnevernsinstitusjon og difor ei tettare oppfølging?

Per Sandberg (FrP): En må jo på en måte være litt skyggeredd når en påstår at situasjonen i dag, i 2001, kan sammenliknes med den i 1951, da Flyktningkonvensjonen kom på plass. Det er klart at jeg bruker begrunnelse fra UDI og fra departementet. Når situasjonen er slik at de fleste som kommer til Norge, ja majoriteten, kommer hit med åpenbart grunnløse søknader, må vi ta det innover oss. Da er det ikke slik at disse personene er i noen terrorsituasjon, i noen krigssituasjon eller er politisk forfulgt. Det er det som ligger i at det er åpenbart grunnløst.

Representanten viser til debatten i forbindelse med St.meld. nr. 17 for 2000-2001 og til at det her var åpenhet. Åpenheten fra det store flertalls side gikk på at utlendingsloven skal oppmykes, at asylsøkere og flyktninger selv skal få større påvirkning på asyl- og innvandringspolitikken i Norge, og at det skal innføres en tvang overfor kommunene angående utplassering. Det var det store flertallet i debatten la i «åpenhet» den gangen. Vi må gå andre veien. Nå må vi få strammet inn utlendingsloven, og vi må stille krav. Vi må stille krav overfor dem som kommer til Norge.

Når det gjelder bekymringen med hensyn til enslige asylsøkere, deler jeg den, og det har jeg gjort i lang, lang tid. Det er klart at dette viser hvordan integreringspolitikken i Norge har spilt fallitt – en total fiasko. Når jeg ser hvordan en greier å plassere disse enslige asylsøkerne på den måten som vi har gjort, slik vi opplevde i forrige uke, blir jeg skremt. Jeg skal være villig til å diskutere med Senterpartiet hvorvidt vi også skal ta i bruk andre institusjoner for å ivareta situasjonen til disse unge asylsøkerne.

Anita Apeltun Sæle (KrF): Eg tar ordet fordi forslag nr. 2 frå Framstegspartiet undrar meg litt. Det går ut på å be Regjeringa arbeida for at ein startar arbeidet med ein revisjon og ei fornying av Flyktningkonvensjonen for å tilpassa den til dagens verkelegheit. I 1951 vart Flyktningkonvensjonen laga på bakgrunn av ein krig i Europa, ein krig med mange flyktningar som flykta frå forfølgning og krig.

No har vi nye krigar og dessverre nye flyktningstrauumar – også i Europa. Kva er det som er så ulikt i høve til dagens verkelegheit? Eg lurar på om representanten Sandberg har snakka med flyktningar frå Kosovo, frå Bosnia, frå Afghanistan og Somalia og spurt dei om korleis deira situasjon er. Så vidt eg veit, etter å ha snakka med desse menneska, er det nettopp krig og forfølgning ein flyktar frå, også i dag.

Per Sandberg (FrP): Det er mulig jeg var litt uklar i min forrige svarreplik, for dette spørsmålet anser jeg for å dreie seg om det samme som det forrige. Forskjellen er at i 2001 har vi en enorm strøm av asylsøkere med åpenbart grunnløse søknader. Det hadde vi ikke etter den annen verdenskrig. Det er den store forskjellen. Derfor må vi gå inn i og få revidert FNs flyktningkonvensjon, som på en måte hindrer Norge i å utøve streng asylsøker tilstrømming. For det er jo den som blir brukt imot oss. Det

er den som har blitt brukt imot Fremskrittspartiet i ti år, fordi vi har villet ha en streng asylpolitikk og en streng flyktningpolitikk. Motargumentene fra bl.a. Kristelig Folkeparti har vært: Men vi må jo forholde oss til internasjonale konvensjoner, og da særlig FNs flyktningkonvensjon. Ja vel, da må vi foreslå å revidere den, slik at vi kan utøve vår egen politikk. Det er også sterkt fremhevet i den debatten som pågår i Danmark i dag, der bl.a. det danske Venstre, søsterpartiet til Venstre i Norge, en av Kristelig Folkepartis regjeringskollegaer, kanskje vil passere 30 pst. under valget og bli Danmarks største parti, fordi de har sett de problemene som oppstår med den type asyl- og flyktningpolitikk som har vært ført i Danmark, og som føres i Norge, og som det danske folket nå har sagt fra om at man må gjøre noe med. Og de bruker akkurat samme argumentasjonen som jeg har brukt i mitt hovedinnlegg i dag: Nå må vi i noen år konsentrere oss om å løse de problemene som er innenfor landets grenser, og få til en integrering av alle de menneskene som er kommet hit og har fått opphold. Før vi greier å få på plass den type integrering, kan vi ikke ta imot den strømmen av asylsøkere som vi nå mottar.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Heikki Holmås (SV): Vi behandler her en proposisjon som tar utgangspunkt i at prognosene har endret seg.

Nå er det jo sånn med prognoser at de har en tendens til nesten aldri å slå til – slik også med prognosene for i år, og slik også helt sikkert med prognosene for neste år. Jeg får si som en økonom sa en gang i tiden: Våre økonomiske prognoser slår feil gang på gang på gang, men det betyr jo ikke at vi bare kan slutte å lage disse prognosene. Og det er et viktig poeng. Vi må jo forholde oss til de endringene som finner sted, og når prognosene endrer seg, må vi forandre politikken deretter.

Men det er klart at det som skjedde 11. september, og krigen i Afghanistan, forteller oss noe om at den verden vi lever i, og som vi er nødt til å forholde oss til i årene som kommer, ikke kommer til å bli en verden som er preget av mer trygghet og færre mennesker på flukt enn det vi har sett i årene som har gått. Tvert imot er det mye som tyder på at det også i årene som kommer, kommer til å være nok av mennesker som har behov for beskyttelse. Det er greit, og da skal Norge ta sitt ansvar. Vi i Stortinget må være voksne og ta vårt ansvar for de folkene som kommer hit. For pr. dags dato er det de fattigste landene i verden som tar imot de største mengdene av flyktninger, det er de fattigste landene i verden som bærer den største byrden for konflikt i verden og for den fattigdommen som finnes. Det er viktige ting for oss å huske når vi sitter her og behandler slike saker som dette. Vi tilhører et av de rikeste landene i verden. Da er vi nødt til å ta ansvar både for å ta imot de folkene som søker seg til Norge, og sørge for å bidra til fred og utjevning i verden.

Det er mange grunner til at folk bestemmer seg for å dra opp røttene og ta med seg pikk og pakk og unger og dra til et annet land. Noen av dem kan være forfulgt politisk eller religiøst, på grunn av sin seksuelle legning,

eller være på flukt på grunn av miljøkatastrofer, på grunn av krig – forskjellige ting. Andre folk kan være økonomiske flyktninger. Noen vil kalle dem for lykkejegere, andre vil si det er folk som rømmer eller stikker av fra ett sted til et annet sted for å sørge for sin egen familie og sine egne unger, fordi de føler de har en forpliktelse til å gjøre det, og fordi de føler at de ikke klarer det på en skikkelig måte i det landet der de er. Det kan være mangel på arbeidsplasser, det kan være sult, det kan være hva som helst.

I tillegg har man en del folk som drar som er tilknyttet kriminelle miljøer. De kan være tilknyttet en mafia, de kan være involvert i dop, de kan være involvert i menneskesmugling. Jeg synes det er viktig å skille mellom disse forskjellige kategoriene. Og jeg og SV synes det gjøres en feil når det fra UDIs side og fra departementets side nå legges opp til, og som flertallet har gått inn for, å putte alle mennesker som har såkalt åpenbart grunnløse søknader, i samme bås, for vi mener at det må være mulig å skille klart mellom folk som er økonomiske flyktninger, folk som kommer fordi de søker å finne utkomme til seg og sine i et annet land, og folk som er her med åpenbart kriminelle hensikter.

Det er ikke lenger siden enn forrige århundre – og nå snakker jeg om det 19. århundret, eller kanskje det 20. århundret, jeg er litt usikker på det – at folk utvandret til Amerika nettopp for å søke å skaffe seg et økonomisk utkomme. Og det var ingen som så på dem som kriminelle. Det er ingen som snakker om våre forfedre som kriminelle. Jeg har selv to grandonkler som drog til Statene for å skaffe seg noe å leve av, fordi det var trangt med hensyn til ting å leve av i Norge. Det var ingen som ville ha plassert dem i samme bås som kriminelle i det øyeblikket de kom til USA.

Derfor mener jeg også at det er feil at vi nå legger opp til å gjøre det i Norge. Vi må skille mellom folk som har et kriminelt rulleblad, som har bidratt til menneskesmugling, og som er med på de greiene der, og andre. Folk som har mafiatilknytning, lager problemer for vanlige folk, for vanlige flyktninger, for vanlige folk som kommer, som har økonomiske motiver for å komme til Norge. Og da er vi nødt til å skille ut de kriminelle, mens de andre folkene som kommer av økonomiske grunner, må vi behandle på en ordentlig måte.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Andersen (FrP): Representanten Heikki Holmås fra SV uttalte at mange har behov for beskyttelse også i årene som kommer. Det er selvsagt en riktig påstand. Men da må vi også vite at asylinstituttet ikke må bringes i miskreditt. Vi må opprettholde den legitimitet som skal ligge i asylinstituttet.

La meg gripe fatt i et bemerkelsesverdig fenomen i norsk asylpolitikk som også SV må ta innover seg. Av antall asylsøkere i 1999 og 2000 som kom til Norge, var det altså 1 pst. som fikk innvilget asyl i Norge. 99 pst. fikk avslag. Men så var det også slik at bare kanskje rundt halvparten av dem som fikk avslag, til syvende og

sist ble utvist fra Norge. Svært mange får opphold på humanitært grunnlag eller på andre typer grunnlag her i landet. Og kunnskapen om at det er mulig å få opphold f.eks. på humanitært grunnlag er spredt i svært mange asylsøkerproduserende land, og mennesker i disse landene øyner nå håp om å kunne komme inn i Norge selv om de vet at de ikke innfrir kravene som ligger i utlendingsloven og i Flyktningkonvensjonen for å få asyl. Det stimulerer selvsagt mennesker som vet at de for så vidt ikke er asylsøkere, men som vet at det er mulig å få bli i Norge allikevel.

Burde vi ikke i en slik situasjon stramme inn på mulighetene for å få opphold på humanitært grunnlag, for på den måten å signalisere til omverdenen hvor liten mulighet det er for å få bli i Norge om man ankommer som såkalt falsk asylsøker? Tror ikke representanten Heikki Holmås at det ville ha en preventiv effekt og luke ut flere potensielle asylsøkere til Norge om de vet at mulighetene for å få bli i Norge nå er svært begrenset? Er ikke representanten fra SV enig i at dette er et effektivt tiltak for å bli kvitt mange såkalte falske asylsøkere?

Heikki Holmås (SV): Jeg er faktisk enig i to av de tingene som ble sagt av Andersen fra Fremskrittspartiet. Det ene er det siste han sa, at det er helt åpenbart at hvis en klarer å gjøre noen preventive tiltak i forhold til de som er kriminelle, og informerer folk om asylpolitikken som gjelder i Norge, så vil det faktisk føre til at færre folk kommer til Norge. Og det er også SV enig i. Det er et godt poeng, og det står ikke Fremskrittspartiet alene om å mene.

Det andre som jeg syns er et godt poeng, er det representanten Andersen sier om at vi ikke må bringe asylinstituttet i miskreditt. Men her peker du på et viktig poeng som SV har påpekt i mange år, og som jeg mener Regjeringen og Arbeiderpartiet bl.a. bør ta innover seg. Det er at når vi har en ordning som gjør at 99 pst. av folkene som søker, får avslag på sin asylsøknad, så gir det et inntrykk som Fremskrittspartiet etter min oppfatning bruker for å få gjennomslag for sin politikk. De bruker det at det er så mange som får avslag, som en brekkstang til å fortelle folk at disse folkene ikke fortjener opphold i Norge. Men det er jo ikke sannheten. Sannheten er jo at en rekke av de menneskene som får avslag, og som senere får opphold på humanitært grunnlag, fortjener å få bli i Norge. Og derfor burde man utvide det grunnlaget man gav asyl på, til å omfatte mange, mange flere. Da hadde man sørget for at folk i stedet for å få opphold på humanitært grunnlag, fikk skikkelig asyl, noe som også ville være med på å avklare den misforståelsen som Per Sandberg trakk fram i sitt innlegg, der han sier at 60 pst. av de søknadene som ikke blir regnet som grunnløse, faktisk er det – for det er en utbredt misforståelse.

Presidenten: Presidenten vil gjøre representanten Heikki Holmås oppmerksom på at det personlige pronomen du ikke er parlamentarisk tiltaleform.

Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Anita Apelthun Sæle (KrF): Det kjem dobbelt så mange asylsøklarar som ein hadde rekna med, til Noreg. Og det skapar naturlegvis ein del problem. Det er berre å ta hatten av for dei landa som klarar slikt, for det er framleis ikkje Noreg som har verkelege problem med flyktningar. Men at både politi og UDI har aukande bunkar av ubehandla saker, i tillegg til køen av klager som har vore der altfor lenge, fortel om ei krise.

Tidlegare kommunalminister Sylvia Brustad freista å ta tak i problema, ikkje minst på grunn av kontinuerleg engasjement frå Stortinget. Men når Pricewaterhouse-Coopers' rapport frå 1. august, som ho sette i gang, tar utgangspunkt i halvparten av den reelle tilstrøyminga av asylantar, seier det seg sjølv at her må ein tenkja nytt.

Kristeleg Folkeparti trur at det å redusera saksbehandlingstida i seg sjølv vil føra til mindre tilstrøyming av såkalla grunnlause asylsøknader. Det er for mange attraktivt å få opphald i Noreg eller i Vesten, sjølv om det berre er så lenge som saksbehandlingstida varer. Det er òg behov for å konsolidera situasjonen. Ein må snarast dela bunkane, slik Kristeleg Folkeparti har bedt om tallause gonger, og gjera godkjenninga av enkle saker raskt, ubyråkratisk og enkelt. Å få ned og bort køane er faktisk heilt nødvendig for at den enkelte skal få auka rettstryggleik.

Kristeleg Folkeparti er som ein av fødselshjelparane til Utlendingsnemnda bekymra for at nemndas oppstart har vore prega av kjempekøar og mange administrative avgjersler. Føresetnaden for nemnda var at asylsøklarar skulle få auka rettstryggleik og ein ny sjanse til å forklara saka i møte med nemnda. I alle høve ser vi at startvanskane har vore store, og vi vil avventa dei tiltaka som Regjeringa vil setja i verk for å betra denne situasjonen, og ser dermed fram til ei evaluering av Utlendingsnemnda.

Denne stortingsproposisjonen godkjenner ei rekkje løyvingar som er nødvendige for å makta den faktiske situasjonen. Kristeleg Folkeparti vil streka under at krig i Europa, i tillegg til naud og fattigdom i austblokklanda, er ei viktig forklaring på stor tilstrøyming av flyktningar. Og vi må ikkje gløyma at sjølv om Noreg ikkje kan løysa problema i verda, så dreier flyktningstraumen seg om menneske, menneske som ganske enkelt og naturleg ynskjer å arbeida for ei betre framtid for seg sjølve og for borna sine.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Torbjørn Andersen (FrP): Det er slik at Kristelig Folkeparti selv i sin tid under Bondevik I-regjeringen i 1997 sterkt har bidratt til at vi har fått de tilstandene som vi må gjøre noe med, og som Stortinget behandler her i dag. Fremskrittspartiet advarte og har advart i en årrekke mot konsekvensene av å myke opp innvandrings-, asyl- og flyktningpolitikken. I 1997 og senere var det lite gehør for det Fremskrittspartiet talte om i denne sammenheng. Men nå står vi her i dag og får klart og tydelig et bevis på at det Fremskrittspartiet sa den gangen, og også sa i årene etter og årene før, faktisk var riktig. Så Anita Apelthun Sæle fra Kristelig Folkeparti har gjennom sitt

eget parti bidratt til at vi har fått den enorme tilstrømmingen av asylsøkere til Norge som vi er vitne til i dag, og som faktisk er årsaken til at vi har denne debatten.

La meg utfordre representantene fra Kristelig Folkeparti i forhold til å se hvor villige de er til å innrømme at en del av hovedforklaringen nettopp kommer fra dem selv. Mener representanten fra Kristelig Folkeparti at den liberaliseringen som Bondevik I-regjeringen la opp til i 1997–1998, faktisk kan være en stor del av hovedforklaringen på den rekordhøye asylsøkertilstrømmingen til Norge som vi ser i dag? Eller er det slik at Kristelig Folkeparti tror at det er helt andre ting som gjør at vi i år kanskje får 16 000 asylsøkere, mens prognosene var det halve? Jeg vil gjerne få et svar på det.

Anita Apelthun Sæle (KrF): Det er sant, og eg er stolt over at Bondevik I-regjeringa mjuka opp flyktning- og asylpolitikken og innførte ein meir human flyktningpolitikk. Det var ikkje veldig store endringar, men eg meiner det var små endringar i riktig lei, fordi – som eg sa i mitt innlegg – dette dreier seg om menneske i ein vanskeleg situasjon, menneske som forsøker å få eit betre liv. Eg trur ikkje at det er det som er problemet. Svaret er heilt krystallklart frå Kristeleg Folkeparti til Framstegspartiet: Vi trur ikkje at det er det som er problemet. Det er krig, det er fattigdom og det er nød, i tillegg til Schengen-løysinga, som eg trur er hovudgrunnen til at fleire kjem til Noreg akkurat no. Og det vil eg påstå at Bondevik I-regjeringa ikkje er hovudansvarleg for.

Heikki Holmås (SV): Jeg har bare et spørsmål til Anita Apelthun Sæle, og det går på det jeg tok opp i mitt innlegg, nemlig spørsmålet som knytter seg til rettssikkerhet og menneskeverd. Mener representanten Anita Apelthun Sæle at det er en god idé å plassere de folkene som vi anser som lovlydige asylsøkere, som er i Norge fordi de håper på en bedre fremtid her, i samme bås som kriminelle asylsøkere, som er i Norge gjerne fordi de ønsker å søke en bedre økonomisk fremtid her, men som vi i hvert fall ikke vil ha? Mener Anita Apelthun Sæle at det er en god idé, når vi vet at en del av disse folkene som har kriminell bakgrunn, vil komme til å skape et veldig dårlig miljø og definitivt ikke vil ha en positiv innflytelse overfor alle de andre, gjerne familier med små unger som kommer til Norge? Mener representanten det er en god idé?

Anita Apelthun Sæle (KrF): Rettstryggleik er viktig for alle menneske – flyktningar så vel som andre. Når det gjeld dei som er valdelege, er eg glad for at SV no innser at asylsøklarar som er i ubalanse eller eventuelt valdelege, får spesiell innkvartering. Etter det eg kan hugsa, var ikkje det SV si meining i vår, men det er lov å endra syn.

Dei som er kriminelle og har utført ei kriminell handling, for det må til før vi kan klassifisera folk som kriminelle, bør etter Kristeleg Folkeparti sitt syn varetektsfengslast. Vi må finna måtar å skilja dei som er kriminelle, frå andre lovlydige folk på. Men ein ynskjer å samla

dei som ein er temmeleg sikker på skal ut ganske fort, på eigne plassar, slik at dei ikkje vert ein del av det norske samfunn ei veldig kort tid, men det må vera dei som har heilt grunnlause asylsøknader og som uansett skal ut. Eg håpar det ikkje er altfor mange kriminelle blant dei.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Vi drøftar i dag eit tema der representanten Apelthun Sæle i mange år har hatt eit sterkt engasjement. Ho minte i dag om Bondevik I-regjeringa si oppmjuking av asyl- og flyktningpolitikken. På eit område der statsministeren hadde ein sterk profil, var det på det tidspunktet ikkje fleirtal i Stortinget, nemleg å få ein gjennomgang av omgrepet «sterke menneskelige hensyn» for om mogleg å gi fleire opphald på humanitært grunnlag. Dersom Kristeleg Folkeparti har gjennomslag i den regjeringa dei no er ein del av, så vil det vera eit fleirtal på dette punktet. Er det eit område der representanten Apelthun Sæle og Kristeleg Folkeparti vil engasjera seg? Det skulle vel vera endå meir nødvendig i dag enn det var for få år tilbake, å ha ein gjennomgang her.

Mitt spørsmål nummer to går i forhold til situasjonen for einslege mindreårige asylsøkjjarar – desse under 18 år som kjem åleine til landet. Det har dukka opp eksempel som viser at verken mottak eller kommunar følgjer godt nok opp. Ein einsleg mindreårig i Noreg vert gjenstand for ei heilt spesiell merksemd. Meiner Apelthun Sæle framleis at ein einsleg mindreårig asylsøkjjar bør givast same tilbod som ein norsk einsleg mindreårig, nemleg eit tilbod under barnevernet? Vil representanten stå ved det som Senterpartiet, SV og Kristeleg Folkeparti tidlegare har stått saman om?

Anita Apelthun Sæle (KrF): Sentrumsregjeringa, som Magnhild Meltveit Kleppa var ein del av, gjennomførte ei oppmjuking av asyl- og flyktningpolitikken, og eg skjønar godt at Magnhild Meltveit Kleppa var stolt over det, for det var eg òg.

«Sterke menneskelige hensyn» er eit viktig omgrep. No skal ein altså gjennomgå utlendingslova, også med omsyn til «sterke menneskelige hensyn». Representanten Meltveit Kleppa er vel kjend med korleis arbeidet i ei regjering går føre seg, og eg tør seia at representanten kanskje kan verta overraska over kor mykje godt som kan koma også frå den nye Bondevik-regjeringa.

Når det gjeld einslege mindreårige asylsøkjjarar, er det eit stort problem. Det er vel eit lite problem i tal, men det er eit stort problem menneskeleg sett og rettsleg sett. Det er vel ikkje berre mitt hjarte som blør for dei barna som er åleine i verda, og som også kjem i situasjonar der dei ikkje burde ha vore. Om desse skal høyra under barnevernet – vi har prøvd det ein gong utan å få det til, og eg stod for det – eller om vi skal få andre løysingar, det overlèt eg faktisk til den gjennomgangen som vi skal ha av utlendingslova. Men det som eg og Kristeleg Folkeparti alltid primært har meint, er at desse barna i størst mogleg grad bør plasserast i normale familiar, som fosterbarn, for der har dei best av å vera, med ei normal oppdraging, med ein normal kvardag med dei rammene, dei

reglane og dei vilkåra som barn skal ha, og det vil vi framleis jobba for, same kva administrasjon det skal vera under.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Det er mange enkeltpersonar som kan vera med og gi St.prp. nr. 101 for 2000-2001 eit ansikt. Når Stortinget i dag gjer vedtak om økonomiske og administrative konsekvensar på utlendingsfeltet, er det t.d. mellom anna fordi det bur tusen personar i mottak som UDI hadde tenkt skulle få ein bustad i ein kommune i løpet av 2001. Det er ikkje plass til desse personane i kommunane. Lokale folkevalde strevar med spørsmål frå UDI, avklaring i lokalsamfunnet og økonomiske prioriteringar. Ifølgje media seier fleire kommunar no at dei ikkje har bustader disponible. Senterpartiets råd til kommunalministeren er at ho tek det innover seg, at ho erkjenner at det er manglande samsvar mellom oppgåver og midlar i kommunane. I år inneber dette ei innsparing på 194 mill. kr. Men det kan bety auka utgifter seinare. Det er ei hard belastning for mange av dei som blir verande svært lenge i mottak.

Så var det òg 900 færre kosovoalbanarar som reiste tilbake før fristen. Blant dei var det nokre som sjølve meinte at dei ikkje hadde noko å reisa tilbake til, og det var nokre som meinte at dei måtte vera i Noreg så lenge dei kunne, og prøva alle ankemoglegheiter, ikkje minst av omsyn til barna sine. Der er det difor spart 13,5 mill. kr.

Utlendingsnemnda ser ikkje ut til å fungera etter intensjonen. Færre saker enn rekna med blir behandla i nemnda – og der er 25 mill. kr spart. Men i tillegg går eg ut frå – sjølv om kommunalministeren ikkje hadde noko engasjement for å oppretta Utlendingsnemnda – at kommunalministeren syter for at Utlendingsnemnda fungerer etter intensjonen, at ho der ikkje avventar ei evaluering, men faktisk brukar si stilling til å syta for at nemnda fungerer slik som Stortinget hadde tenkt.

Det er einslege mindreårige som opplever at dei ikkje får den omsorga, den støtta og den hjelpa som var føresetnaden seinast ved Stortingets behandling av St.meld. nr. 17 for 2000-2001 om flyktningpolitikken. Det viser seg at det er mottak og kommunar som ikkje følgjer godt nok opp. Eg finn grunn til å understreka nettopp det i dag. Eg er svært uroleg for dei einslege mindreårige som dette gjeld, som ikkje er så mange, men som det er så avgjerande viktig å få gitt ein god start i Noreg. Eg ber om at det blir tatt tak i dette før gjennomgangen av utlendingslova, for den gjennomgangen skal jo, etter det eg forstår, vara ut året 2003.

Vi i Noreg må òg halda oss til at vi lever i ei verd med uro, krigstilstandar og fattigdom, der nokon som har reelt grunnlag for det ber om ly, etter FN og andre sine konvensjonar, og der det er nokon som bankar på døra vår fordi dei vil gjera det same som mange nordmenn gjorde for kort tid tilbake – då dei søkte lukka i USA og i andre land.

Senterpartiet er einig i dei tiltaka som det i dag er føreslått å setja i verk for å sortera saksmengdene i høve til

å avvise raskare dei som ikkje synest å ha ein grunn som held til å søkja asyl. Men vi er djupt ueinige i at dei som på førehand synest å kunna verta definerte som grunnlause søkjarar, skal plasserast saman med dei som har karakteristikkene kriminelle. Det synest vi er feil, og vi vil be om at statsråden er spesielt merksam på rettstryggleiken i høve til såkalla hurtigprosedyrar, og at ho òg har i fokus det som gjeld tolketeneste, og det som skjer på innsida av mottaka, for å gjera tilhøva betre for dei som blir verande her i alle fall for ei stund.

Lat meg så heilt til slutt understreka: Det er eitt forslag som Senterpartiet spesielt tar avstand frå, og det er å ta frå asylsøkjarene den moglegheita som dei i dag har til å søkja arbeidsløve. Det betyr så mykje for dei som får det. Dei får moglegheit til eit meir meningsfylt tilvere. Dei kan då òg fylla ledige jobbar i dette landet og på den måten få ei anna moglegheit til kontakt med lokalsamfunnet rundt mottaket.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Per Sandberg (FrP): Representanten Meltveit Kleppa viser åpenbar bekymring for de enslige asylsøkerne som Norge har tatt imot. Det er ikke så mange, sier hun, men det er i hvert fall et faktum at de siste fem årene har vi i Norge tatt imot ca. 1 500 enslige mindreårige asylsøkere, helt ned til sju år. I dag er vel situasjonen slik at det er mellom 2 500 og 3 000 enslige asylsøkere i Norge.

Et av forholdene som representanten Meltveit Kleppa pekte på, var at vi må gjøre en ekstra innsats når det gjelder disse barna. Det er jeg helt enig i. Men når det fra eksperthold påpekes at det i Norge faktisk ikke finnes kompetanse verken innenfor barne- og ungdomspsykiatrien, innenfor omsorgsdelen eller innenfor helsevesenet generelt til å ta vare på disse barna, hvilke tiltak skal vi da sette inn først?

Det er heller ingen tvil om – nå har vi ikke noen tall å gå ut fra i Norge, men i hvert fall ut fra de tallene som danske myndigheter har funnet fram til – at det her er snakk om en meget stor del ankerbarn, dvs. barn som sendes til Norge for på den måten å bane vei for resten av familien gjennom familiegjenforening i ettertid. Har representanten Meltveit Kleppa noen synspunkter på det?

Jeg har lyst til å utfordre representanten Meltveit Kleppa også når det gjelder den nye bosettingsordningen som er på gang, der i hvert fall jeg synes å se at kommunene nå på en måte blir tvunget til å ta imot et visst antall flyktninger ut fra KS' og fylkeskommunenes syn. Deler representanten Meltveit Kleppa det synet, eller mener hun at kommunene fortsatt står fritt til å si ja eller nei til mottak av flyktninger?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Det går fram av Senterpartiets merknader då den nye busetjingsordninga vart behandla, at vi ikkje var noko særleg entusiastiske til ho. Samtidig innsåg vi at det var behov for det samarbeidet mellom KS og Regjeringa som KS tilbød seg på vegner av kommunane. Vi meiner nok at utgangspunktet her skal vera frivillig innsats frå kommunane si side, men

vi trur at langt meir kunne vorte gjort for å kopla dei kommunane som faktisk seier ja til fleire flyktningar, men som ikkje får tildelt fleire til busetjing, med dei som no er på mottak altfor lenge.

Så til situasjonen for einslege mindreårige. Eg trur vi skal erkjenne at mellom desse finst det såkalla ankerbarn. For Senterpartiet vil det viktigaste likevel vera å intensivera innsatsen overfor dei som openbert har kome hit åleine frå ein krigstilstand, og som har behov for nødvendig oppfølging og hjelp så raskt som mogleg at dei ikkje skal få ein langt vanskelegare ungdoms- og vaksentilstand. Noko kompetanse finst det på dette området, og vi har fått råd frå dei som innehar denne kompetansen, både i mottak der det er plassert einslege mindreårige, og òg i barnevernsinstitusjonar, om at barna bør bli flytta så fort som mogleg ut i kommunar, der det ikkje finst ekspertar, men der det finst familiar som er villige til å gi barna fosterheimar og bidra på den måten.

Torbjørn Andersen (FrP): La meg få minne representanten Magnhild Meltveit Kleppa om at hun også tilhører et parti som i sterk grad har bidratt til at vi har fått den situasjonen som er bakgrunnen for debatten her i dag.

En ting som er et stort problem, er saksbehandlingstiden. Den må ned. Det hevder vi alle sammen. Det har vi for så vidt sagt i lang, lang tid, men saksbehandlingstiden blir bare lengre og lengre.

Fremskrittspartiet har lenge sagt og har i sitt program at vi må få ned antallet asylsøkere. Det i seg selv vil løse mange av de problemene som vi har fått innover oss nå.

Jeg vil gi representanten Meltveit Kleppa et par utfordringer. Når det f.eks. gjelder bosetting, vet vi at det faktisk er slik at UDI ikke er noe særlig glad i små kommuner. Det må være sårt for en som er representant fra et distriktparti, og som er de små kommunenes talsmann. Jeg vil gjerne ha en kommentar til det.

Representanten Meltveit Kleppa var i innlegget sitt inne på Utlendingsnemnda, og sa noe slikt som at den ikke fungerer. Da kunne jeg kanskje si som fremskrittspartirepresentant: Hva var det vi sa? Vi var sterkt imot opprettelsen av Utlendingsnemnda. Selv om den skal evalueres, forhåpentligvis om ikke så altfor lang tid, viser det seg at det er riktig det representanten sier, at det ser ut til at den ikke fungerer slik forutsetningen var den gangen den ble opprettet. Viser ikke det, siden Utlendingsnemnda skulle være et effektivt virkemiddel for å avlaste og få ned ventetiden, at andre partier faktisk bør lytte litt mer til den politikken Fremskrittspartiet fremfører på dette området?

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Eg veit ikkje kva representanten Andersen siktir spesielt til når han påstår at Senterpartiet er medansvarleg for den tilstrøyminga vi no har av flyktningar og asylsøkjjarar til Noreg. Eg må minna om at det som er hovudgrunnen, er at millionar er på flukt frå uro og krigstilstandar. Det trur eg at andre enn Senterpartiet må ta ansvaret for.

Så forstod eg det slik at representanten Andersen òg sikta til den lange saksbehandlingstida som i dag er i

UDI. Eg reknar med at han har registrert at Senterpartiet, m.a. i lag med noverande kommunalminister, hadde eit sterkt engasjement i førre periode for å få ned saksbehandlingstida. Det er uverdig at så mange skal måtta venta så lenge, anten det er snakk om familiegjennforeining eller arbeidsløyve. Det er òg uverdig at det skal ta så lang tid å få behandla ein asylsøknad.

Når det gjeld busetjing i små og store kommunar, har eg eksempel på små kommunar som har tatt imot flyktingar og der integreringa har vore vellukka. Men eg har forståing for at det er nokon som kanskje kjem frå ein stor by, som veit at det i andre byar i Noreg bur nokon som dei kjenner godt, og at dei då flyttar dit. Så eg understreka kor vanskeleg akkurat tvangsplassering kan vera. Frivillig busetjing bør òg vera utgangspunktet.

Så til slutt når det gjeld Utlendingsnemnda: Senterpartiet var skeptisk til opprettinga av Utlendingsnemnda. Det galdt (presidenten klubbar) om rettstryggleiken var god nok. Det var argumentasjonen. Eg skal koma tilbake til det, for eg ser at eg har overskride taletida mi.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til replikk.

Statsråd Erna Solberg: Det var regjeringen Stoltenberg som la frem St.prp. nr. 101 for 2000-2001. Samarbeidsregjeringen så ingen grunn til å trekke tilbake denne proposisjonen, og komiteinnstillingen viser, selv om ikke debatten nødvendigvis gjør det, at det er bred enighet om forslagene til budsjettendringene som er fremmet i proposisjonen. Jeg oppfatter det også slik at det er bred enighet om alvoret i situasjonen vi i dag er oppe i. Alle ledd i utlendingsforvaltningen – politiet, utenriksstasjoner, Utlendingsdirektoratet og Utlendingsnemnda – er hardt presset. Antallet ubehandlede saker er rekordhøyt, og saksbehandlingstiden er vesentlig lengre enn det den burde vært for de aller fleste sakstyper.

Det er flere grunner til at vi er der vi er i dag, men en av de viktigste er selvfølgelig den store økningen i antallet asylsøknader de siste fire årene. Prioriteringen av asylsakene fremfor andre utlendingssaker har igjen ført til økende restanser og lengre saksbehandlingstid også for andre søknadstyper.

Inneværende års budsjett var opprinnelig basert på en forutsetning om at det ville komme 7 200 nye asylsøkere. Dette tallet ble oppjustert til 8 000 nye asylsøkere i revidert nasjonalbudsjett. Etter en rekordartet tilstrømning i sommermånedene, med om lag 2 000 nye asylsøkere i måneden, la regjeringen Stoltenberg til grunn at det ville komme 16 000 nye asylsøkere. Etter at tilstrømningen har gått noe ned de siste to månedene, ser det nå ut til at vi vil ende på et sted mellom 14 000 og 15 000 asylsøkere i år. Aldri tidligere har det kommet så mange asylsøkere på ett år.

Asylsøkerne kommer fra om lag 90 land. De største gruppene kommer fra land i Sentral- og Øst-Europa: Russland, Ukraina, Kroatia, Bulgaria, Tsjekkia, Bosnia og Jugoslavia. Fortsatt kommer det mange fra «gamle» asylland som Irak og Somalia, men også fra «nye» land

som Mongolia, som vi har fått en plutselig tilstrømning av folk fra. Det er verdt å merke seg at de færreste melder seg på norsk grense eller på en flyplass. De langt fleste melder seg inne i landet, ofte helt uten reisedokumenter. Når identitet og reiserute er usikker, blir saksbehandlingen i mange ledd mer komplisert og tidkrevende.

Det er klart at det er et større antall åpenbart grunnløse søknader i inneværende år enn det har vært tidligere, men jeg er ikke enig med Per Sandberg som sa at majoriteten av søknadene åpenbart er grunnløse. Det er viktig at vi får behandlet disse åpenbart grunnløse søknadene raskt og sikret en rask retur. Jeg er opptatt av at norske myndigheter skal gi klare signaler om at det ikke lønner seg å søke asyl i Norge med mindre man har et beskyttelsesbehov. Det betyr at jeg bl.a. mener at det er viktig å fastholde dagens praksis med at avslag på asylsøknaden betyr at man må reise ut av landet, selv om asylsøkeren er i arbeid. Dette er etter min mening et viktig signal, som gir beskjed om at asylinstituttet ikke er en inngangsvei til arbeidsmarkedet i Norge, og som – hvis dette signalet sendes ut godt og konsistent – vil bety at en del av de grunnløse asylsøknadene etter hvert vil bortfalle.

Det er ikke slik at det at man søker om asyl og ikke får akseptert asylgrunnlaget sitt, gjør at man er kriminell. Vi må skille mellom det at man faktisk forsøker seg på å komme hit fordi man selv føler seg forfulgt, og det at vi objektivt sett mener at de ikke er det, eller at situasjonen ikke er så alvorlig at de faktisk får det.

Den situasjonen jeg har beskrevet i utlendingsforvaltningen, innebærer et behov for ikke bare større ressurser, men også evne til omstilling og nytenkning. Det er startet et omstillingsarbeid i Utlendingsdirektoratet som skal gi resultater på noe sikt. Dette arbeidet vil bli videreført og intensivert, og det vil omfatte alle andre ledd i utlendingsforvaltningen.

Følgende tiltak iverksettes nå av Utlendingsdirektoratet:

- Hurtigprosedyrer ved behandling av asylsøknader fra enkelte områder. Det er altså slik at når man kommer fra en type område hvor man ikke antas å produsere asylsøkere, eller det ikke er politisk forfølgelse, har man med Stortingets aksept fra i vår innført en hurtigprosedyre for denne behandlingen. Her tar direktoratet utgangspunkt i kunnskap om beskyttelsesbehovet i området. Alle gis en individuell behandling, og hvis det er tvil om grunnlaget for beskyttelse, gis saken en grundigere behandling. Hurtigprosedyre skal ikke gå på bekostning av rettssikkerhet.
- Samarbeidet mellom Utlendingsdirektoratet og utenriksstasjonene styrkes. Utenriksstasjonen skal være godt oppdatert på norsk innvandringspolitikk, og det skal på kort tid være mulig å iverksette særskilte informasjonsopplegg. Det ble gjort både i Bulgaria og i Kroatia. Jeg mener vi også må vurdere det etter hvert som vi får flere visumfrie land innenfor Schengen gjennom Schengen-avtalen, og iverksette dette på et tidlig tidspunkt.
- Utlendingsdirektoratet og Politidirektoratet har under arbeid bedre rutiner for samarbeid med sikte på

hurtigere saksbehandling og på å unngå dobbeltarbeid. Her er det en del å hente ved at politiet og Utlendingsdirektoratet nå gjør noe av det samme arbeidet i den begynnende fasen.

- Utlendingsdirektoratet utreder nå systemet for transittmottak, slik flere har vært inne på. De tar sikte på et system som i større grad tar hensyn til at noen skal raskt ut, ikke fordi de har begått kriminelle handlinger, men fordi vi faktisk mener at de ikke har hatt beskyttelsesgrunnlag, og at andre vil måtte være lenger i mottak og derfor ha behov for flere tiltak. Og la meg bare si et par ord om denne differensieringen: Vi har i Stortinget – da jeg satt i Stortinget – vært opptatt av at vi skal sørge for at mottakene blir en god start på integreringsprosessen. Da er det forstyrrende i denne integreringsprosessen hvis naboen har fått avslag og er på vei ut. Og det er forstyrrende hvis man har fått jobb, og naboen ikke får lov til å begynne å jobbe, hvis man får en forskjellsbehandling på de samme mottakene. En av grunnene til at vi sorterer, er faktisk at vi ønsker å skape et bedre integrasjonsgrunnlag for dem som sannsynligvis vil komme til å få opphold i Norge, enten på asylgrunnlag eller på humanitært grunnlag.
- Det er satt i gang et prosjekt for å avgjøre de 11 000 eldste sakene av andre sakstyper enn asyl, dvs. det som Stortinget også i vår var svært opptatt av, bl.a. spørsmålet om familiegjennforening. Alle disse søknadene skal være behandlet innen 1. juli 2002. Da skal vi være ferdig med alle restanser som ligger der. Målsettingen er at familiegjennforeningssaker som er kommet etter at vi satte i gang med dette prosjektet, ikke skal ta lengre tid enn fem måneder.
- I tillegg jobber UDI med å forbedre servicen. Alle saker blir lagt til en saksbehandler med en gang de kommer, og det såkalte siloprinsippet forlattes i disse dager. Det betyr at den enkelte kan få kontakt med sin saksbehandler i alle fall i visse begrensede tider i løpet av en uke. Servicen vil kanskje derfor bli bedret og mye av kritikken dermed falle bort.

I tillegg til disse tiltakene foregår det interne omorganiseringer i direktoratet for å øke produksjonen. Det skjer en økt spesialisering av saksbehandlingen. Det opprettes en avdeling som kun skal behandle asylsaker, og en avdeling for behandling av andre utlendingssaker. Der det er mulig å skille ut enkle saker for forenklet behandling, vil det blir gjort. Direktoratet vurderer også ulike måter å øke beredskapen på for å kunne ta unna saker løpende ved situasjoner med store ankomster som nå.

Jeg har lyst til å understreke at Regjeringen prioriterer meget høyt tiltak for å få en velfungerende utlendingsforvaltning. Vi kan ikke leve med en situasjon der antallet nye søknader over tid er større – og i perioder langt større – enn antallet avgjorte søknader. En raskere og mer effektiv behandling av asylsakene er også nødvendig for at vi skal kunne behandle de andre sakene langt raskere enn det som har vært tilfellet i dag. Ikke minst gjelder dette familiegjennforeningssaker, hvor jeg har sagt at målet er at ingen saker skal ta lengre tid enn fem måneder når alle

opplysninger foreligger. De aller fleste av disse sakene bør ta betydelig kortere tid enn dette.

Den lange saksbehandlingstiden virker i seg selv selvforsterkende på problemene. Kombinasjonen av arbeidstillatelser og lang saksbehandlingstid kan gi feil signaler. Det vanskeliggjør retur av dem som ikke har et beskyttelsesbehov. Samtidig blir den administrative merbelastningen større, bl.a. fordi det må svares på en mengde henvendelser.

Jeg vil derfor sørge for at hver sten snus for å få en bedre organisering av behandlingen av utlendingssaker. Det vil også innebære å vurdere å flytte oppgaver ut av UDIs saksbehandlingssystem, og andre forenklinger i lov- og regelverk. Jeg kommer til å ha en gjennomgående fokusering på flaskehalsene for å få disse fjernet, fra første kontakt man har med UDI eller politiet, til det eventuelle utfallet, uttransportering eller integrering i kommunene. Alle flaskehalsene må vi gjennomgå, og komitelederen har pekt på en av dem – tolketjenesten. Den er et stort problem. Vi har 57 autoriserte tolker i dag etter autoriseringsordningen. Vi har én tolk som kan tolke de mongolske flyktningene vi har fått. Slike flaskehalsar tar tid, og problemet er at for øyeblikket har vi ingen fungerende tolkeutdanning i Norge i det hele tatt, slik at her er det større problemer som også må løses i vårt samfunn for at utlendingsdelen skal fungere.

Det er ikke grunn til å legge skjul på at utfordringene fortsatt er enorme på dette området, og at det er et langt stykke før vi er i mål med en tilfredsstillende utlendings-saksbehandling, men vi skal i alle fall arbeide hardt i riktig retning.

Finn Martin Vallerensnes hadde her overtatt presidentplassen.

Presidenten: Det blir replikkordskifte.

Signe Øye (A): En av grunnene til en så sterk økning av nye asylsøkere i den senere tid er at Norge har gitt inntrykk av at vi har behov for et stort antall arbeidsinnvandrere. Dette støttes også av regjeringspartiene i innstillingen, og dermed regner jeg med at det er akseptert at det er en av grunnene til at vi nå føler et veldig trykk i forhold til nye asylsøkere.

Etter at den nye regjeringen, Bondevik II, ble etablert, har jo kommunalministeren tatt til orde for å åpne for en storstilt arbeidsinnvandring av ufaglærte. Fatter vi vedtakene her i salen i dag, vil det bli satt i gang tiltak ved utenriksstasjonene som skal klargjøre for arbeidsinnvandring. Da tenker jeg ikke på de regler som gir tillatelse til sesongarbeidere, og til faglærte med kompetanse, og en oppmyking av de reglene som vi allerede har vedtatt skal gjøres gjeldende fra 1. januar, men jeg er opptatt av de signalene som gis når det gjelder ufaglærte.

Mitt spørsmål til kommunalministeren er: Hvilken informasjon vil kommunalministeren gi til norske utenriksstasjoner om mulighetene for ufaglærte til å få jobb her i landet?

Statsråd Erna Solberg: Jeg har merket meg i debatten at Arbeiderpartiet nå bruker den samme argumentasjonen som de absolutt var uenig i den gang Fremskrittspartiet brukte den mot Grete Faremo da man startet liberaliseringen med hensyn til familiegjenforening, for det var jo ikke Bondevik I som gjorde det. Det startet med den forutgående arbeiderpartiregjeringen. Da ble arbeiderpartiregjeringen sterkt kritisert av Fremskrittspartiet nettopp for at de sendte ut signaler. Den økningen vi så allerede før Bondevik hadde liberalisert reglene i 1997 og begynnelsen av 1998, ble da bl.a. Arbeiderpartiet kritisert for. Jeg har merket meg at Arbeiderpartiet nå bruker dette halmstrået kontinuerlig i debatten for å si at debatten om arbeidsinnvandring er den viktigste årsaken.

Det er etter min mening ikke den viktigste årsaken at vi har en norsk diskusjon om arbeidsinnvandring, men det er klart at den er medvirkende. Det skal vi alle innrømme, at det vi sier, er medvirkende. Derfor har jeg også ved alle anledninger det har vært mulig, selv om jeg vanligvis ikke kommenterer enkeltsaker, sagt veldig klart fra om at asylinstituttet ikke er noen inngang til det norske arbeidsmarkedet. Det mener denne regjeringen at det ikke skal være. Det betyr at det dummeste man kan gjøre hvis man vil jobbe i Norge, er å begynne med å søke asyl. Vi skal ikke gjøre det slik at folk som kommer til Norge, skal kunne bo på et asylmottak på det offentlige regning og benytte den perioden til å skaffe seg en arbeidskontakt i Norge. Derfor må vi heller liberalisere arbeidsmarkedet, rydde på andre områder, slik at det er andre veier inn i Norge for personer som ønsker å jobbe her, og som har kvalifikasjoner som vårt arbeidsliv trenger.

Vi kommer til å informere norske utenriksstasjoner om det til enhver tid gjeldende lov- og regelverk som finnes på dette området. Per i dag er det ikke lov til å ta inn ufaglærte annet enn som sesongarbeidere. Vi vil derfor ha en prosess hvor vi vil finne frem til nye lovendringer som myker opp skillet mellom faglærte og ufaglærte. Det vil vi i så fall sende til Stortinget, og når Stortinget har fattet vedtak om det, vil norske utenriksstasjoner bli informert om hvordan man der skal informere folk som er interessert i å komme til Norge for å arbeide. Men vi vil hele tiden informere om at asylinstituttet ikke er veien å gå.

Per Sandberg (FrP): Jeg må si jeg ble litt overrasket over den avslappede holdningen statsråden har til den problematikken vi i dag debatterer. Jeg registrerte jo at statsråden i Bergens Tidende den 22. oktober konkluderte med at det nå skal åpnes for økt arbeidsinnvandring. I den sammenheng pekte statsråden også på en hel del som må tilrettelegges i Norge for at vi skal greie å takle dette.

Jeg vil også få lov til å klargjøre en åpenbar misforståelse som statsråden gjorde seg skyldig i da hun påpekte at Arbeiderpartiet også har medvirket til at vi har fått den situasjonen som vi har i dag. Nå skal ikke jeg uskyldiggjøre Arbeiderpartiet på noen som helst måte, men det er klart at alle tall fra statsrådens departement viser at den økende asyl- og flykntingstilstrømming til Norge startet

umiddelbart etter at Bondevik I reklamerte med at vi skulle myke opp flyknting- og asylopolitikken i Norge. Det er hennes egne tall som viser det.

Det er klart at den reklamen som statsråden nå fremfører, ikke vil få noen mindre virkning på tilstrømmingen i fremtiden. Derfor vil jeg gjerne utfordre statsråden på to områder. Det ene gjelder mangelen på arbeidskraft. Vi vet at det innenfor Schengen nå er millioner av mennesker på vandring som ikke har fått opphold i noe land i Europa. Når statsråden viser til at alle de andre landene strammer inn sin politikk, reklamerer altså den nye regjeringen med at vi i Norge skal myke opp. Hva tror statsråden da vil skje med de millioner som allerede er på vandring innenfor Schengen?

Det andre er at vi i disse budsjettider vet at Høyre er veldig opptatt av bl.a. budsjettdisiplin. Men nå sa jo statsråden i den artikkelen i Bergens Tidende at det her også må på plass en hel del, bl.a. når det gjelder dette med bosetting, og at alle disse arbeidstakerne skal få permanent opphold etter tre år. Vil ikke det påvirke norsk økonomi?

Statsråd Erna Solberg: Alle analyser når det gjelder økt arbeidsinnvandring viser en nettofortjeneste for Norge. Det er mye mer lønnsomt å få en arbeidsdyktig 20-åring til Norge, selv om vedkommende har familie og barn med seg, enn å fø opp en selv – for å si det slik – forutsatt at denne personen er i arbeid. Forutsatt at vi får dem i arbeid, viser alle de makroøkonomiske analysene dette. Derfor er det veldig viktig for meg å si at arbeidsinnvandringsliberalisering må knyttes til at folk har et jobbtilbud, at de kan få seg jobb, og at vi ikke benytter arbeidsinnvandringsregelverket til at folk som ikke vil få seg jobb, kommer hit.

Så til diskusjonen om statistikken. Jeg har jo vært noe lenger på Stortinget og har deltatt i denne debatten noe lenger enn Sandberg, og jeg husker også debatten i Arbeiderpartiet om Grete Faremos liberalisering. Våren 1997 foretok altså arbeiderpartiregjeringen en liberalisering når det gjelder flere kriterier knyttet til humanitært opphold, noe Høyre, sammen med Fremskrittspartiet, var kritisk til å foreta på det tidspunktet. Jeg bare registrerer lakonisk at Arbeiderpartiet nå velger samme argumentasjonsteknikk mot oss nå som den de avviste da Fremskrittspartiet på det tidspunktet brukte den mot dem. Og i løpet av rimelig kort tid ble det en økning. Men det var to prosesser som pågikk samtidig – Bondevik I-prosessen og Arbeiderpartiets liberalisering når det gjelder noen andre av disse kriteriene.

Jeg er ikke avslappet i den situasjonen vi har. Jeg er veldig opptatt av at vi skal sende ut klare signaler om hva vi vil, og hvor vi vil. Men jeg er også opptatt av at vi ikke skal skape en situasjon hvor mangelen på arbeidskraft i Norge bidrar til at våre muligheter for å løse velferdsoppgavene i fremtiden, blir dårligere. Det er faktisk slik at mangel på arbeidskraft i dag kan medføre mangel på jobber om noen år. Det er nok av eksempler på bedrifter som har vurdert å flytte sin produksjon ut av landet, fordi de på kort sikt ikke får tak i kvalifisert arbeidskraft og har

problemer med å fortsette produksjonen her. Det er et problem som Fremskrittspartiet aldri adresserer, nemlig den mangel på arbeidskraft som vi har, og som faktisk er et av de største langsiktige problemene vi har i norsk økonomi.

Heikki Holmås (SV): Jeg har tre spørsmål til Erna Solberg.

Kan ikke vi bare bli enige om at utgangspunktet for debatten må være at det kan være en forskjell på det individuelt opplevde beskyttelsesbehovet for et menneske hvor som helst i verden og den norske stats objektive – objektive og objektive – oppfatning av at dette er et beskyttelsesbehov som er tilstrekkelig til å få opphold i Norge? De to tingene er på en måte greie å slå fast.

Men da er det to ting som virker rart for meg. Statsråden argumenterer bl.a. for at man ikke skal gi arbeidstillatelse til folk som søker asyl her, fordi dette ikke skal være noen inngang, slik at folk skal kunne strømme hit og ha dette som en inngang til å komme inn på det norske arbeidsmarkedet. Ut fra en slik tankegang som vi nettopp la til grunn, og jeg så statsråden nikke med hodet: Hvis det er slik at man føler et individuelt beskyttelsesbehov når man kommer til Norge, og det viser seg at det norske samfunn sier at vedkommende ikke har et tilstrekkelig beskyttelsesbehov, men at vedkommendes arbeidskraft ville være interessant for oss, og at vedkommende i behandlingsprosessen får arbeidstillatelse her og skaffer seg jobb, burde jo alle disse tingene ligge til rette for at dette skulle tjene alle bra, nemlig at vedkommende får seg jobb, og at det norske samfunnet får den arbeidskraft som vi har behov for. Da synes jeg det virker litt som en panikkpolitikk å sende ut signaler som sier: Nei, du skal ikke få lov til å få jobb i det hele tatt.

Det andre spørsmålet har jeg stilt tidligere: Er det en god idé å putte mennesker som føler at de har et individuelt beskyttelsesbehov, men som vi mener har grunnløse søknader, sammen med kriminelle? Er det en god idé?

Og det tredje spørsmålet gjelder de mindreårige asylsøkerne: Hva kan vi gjøre for dem?

Til slutt vil jeg bare komme med et tips. Fra da jeg var i Forsvaret, husker jeg at FN-personell slet med den type senskader som jeg tror at en del av de mindreårige asylsøkere også sliter med. Et samarbeid der ville kanskje være lurt.

Statsråd Erna Solberg: Tre spørsmål er mye å svare på på to minutter.

Jeg begynner med det første: Jeg er enig i at det vil være forskjell på den individuelle opplevelsen av et beskyttelsesbehov og det vi objektivt mener er en individuell forfølgelse. Men det er nå en tilstrømning av mennesker fra en hel rekke land, bl.a. i Øst-Europa, som ikke har menneskerettighetsproblemer, men som åpenbart har andre grunner for å komme hit. Og det er mennesker fra den listen av land hvor de etter en intervjurunde, hvis det ikke avdekkes andre begrunnelser i det intervjuet, vil bli satt på hurtigbehandlingstoget. Hvis det avdekkes andre grunner eller indikasjoner på at de har beskyttelsesbehov,

går man til en lengre behandling, og da plasseres de altså i et vanlig mottak. Bulgarene som kom i sommer, er et eksempel på dette. De var lurt hit til landet av noen som utnyttet dem. Ha det bildet med i hodet, altså at bulgarerne som kom i sommer, er et eksempel på en slik hurtigbehandling, og slike strømmer vil vi sannsynligvis innimellom få fra andre steder også.

Når man fant ut at vi kunne trenge en person når vedkommende hadde fått seg jobb og hadde bosatt seg her, hadde det vært greit hvis det bare hadde vært så enkelt som at det var den enkeltpersonens behov det gjaldt. Men her er det altså spørsmål om signalvirkningene av det vi gjør. Da begynner vi å svekke asylinstituttet vårt, da begynner vi å lage asylinstituttet vårt om til en jobbsøkningsprosess, og det har vi satt foten ned for. Det betyr at det er enkeltpersoner som jeg gjerne synes, hvis det ikke hadde hatt noen signalvirkning, skulle få lov til å bli i Norge. Men for å spare noen milliarder på budsjettet, for å spare mange mennesker for falske forhåpninger – det er traumatisk å komme hit på falske forhåpninger – for å spare alle for den type lidelser som måtte oppstå, må man av og til komme frem til løsninger som åpenbart ikke er lette å forstå for dem som står rundt denne enkeltpersonen.

Så til kriminelle: Kriminelle blir satt på hurtigbehandling hvis de er siktet, og da vil man vurdere hvor alvorlig den siktelsen er. I gitte tilfeller – hvis det er alvorlige tilfeller – kan de varetektsfengsles i denne perioden. Da vi behandlet spørsmålet om mottakskonseptet i vår, var SV de som var mest imot at vi skulle legge føringer i det kompromisset som opposisjonen kom frem til, at vi skulle lage egne ordninger for kriminelle. Jeg er litt forbauset over de nye signalene som kommer fra SV i denne debatten.

Magnhild Meltveit Kleppa (Sp): Statsråden har gitt ei ryddig orientering om på kva måte ho no følgjer opp både vanskelege og viktige utfordringar. Eg vil be henne om å utdjupe to punkt. Det eine gjeld Utlendingsnemnda. Som eg avslutta ein tidlegare replikk med, var Senterpartiet i utgangspunktet skeptisk til opprettinga av ei slik nemnd. Vårt utgangspunkt var at departementet framleis skulle ha ankebehandling for òg å ha ei viss oversikt over kva for saker som vart anka. Så lét vi oss overtala av at rettstryggleiken ville bli betre ivaretatt i Utlendingsnemnda, og at det ville bli betre høve til grundig saksbehandling. Då blir mitt spørsmål: På kva måte følgjer statsråden opp det som er sagt om at denne nemnda ikkje ser ut til å fungera etter intensjonen pr. dato, altså det at ikkje så mange saker blir behandla der? Nemnda skal evaluerast, men gjer statsråden noko før den tid?

Det andre området gjeld, som ho sjølv sa det, at ho er opptatt av å fjerna flaskehalsar. Det synest eg er veldig bra. Ein flaskehals som ho så vidt var inne på, er tolketenesta. Eg vil gi henne høve til å utdjupe kva for planar ho har for å styrkja tolketenesta, som jo openbert er ein flaskehals i dag.

Statsråd Erna Solberg: Når det gjelder Utlendingsnemnda, baserer Regjeringen seg på at vi har etablert en

utlendingsnemnd. Den må få litt tid til å fungere før vi kan trekke store konklusjoner. Det er problemer knyttet til saksbehandlingstiden, til mengden av saker og til hele Utlendingsnemnda, slik det er i dag. Det var det i og for seg ved den gamle behandlingen også. Saker lå lenge i departementet før de fikk sin avslutning, så det er ikke noe nytt.

Det som nok har skjedd, er at alle har klaget. Vi har fått en ny nemnd, og før det har kommet en presedens for og en forståelse av hvordan denne kommer til å fungere, så har alle som har fått avslag, klaget. For å gå tilbake igjen til eksempelet med bulgarerne fra i sommer: Alle har klaget. De skal da behandles i klagesystemet, og det påvirker på en måte statistikken. Slik at når det er få saker som går til nemnda, må man også se det på bakgrunn av hvilke typer saker det kommer klager på. Jeg går ut fra at ingen i Stortinget mener at vi skulle hentet inn noen av bulgarerne som kom, for at de skulle møte i nemnda. Når det gjelder de åpenbart litt mer grunnløse søknader som vi har snakket om, vil noe av statistikken også avspeile at vi har hatt en annen type tilstrømming til Norge i den senere tiden, som gjør at vi må gjøre noe i forhold til det.

Vi jobber kontinuerlig med effektivitet i forhold til alle leddene her. Vi følger med, og vi har hatt et eget opplegg internt i Utlendingsnemnda som går på rettsikkerhet og samordning. Vi kommer også til å gå gjennom lovhjemlene rundt dette. Vi mente at når vi fikk en slik rettslignende klageinstans, burde det medføre noe i forhold til hvor mange saker som gikk til rettsvesenet. Nå ser det ut som om mange går til rettsvesenet likevel. Det er veldig mange omgjøringsbegjæringer, og det er veldig mange saker som behandles, ikke bare én gang, men kanskje opp til fem ganger i klagenemnda, slik at vi er nødt til å diskutere disse spørsmålene.

Når det gjelder tolketjenesten, står den på den listen over ting vi må gjøre noe med. Jeg tror vi må organisere etterspørselssiden for å få en bedre utdanning av tolker i Norge. Da må vi, som en storforbruker av tolker, samarbeide med andre deler av det offentlige som også trenger tolketjenester, bl.a. rettsvesenet og deler av helse- og sosialtjenestene. Her er det mange ting å ta fatt i.

Torbjørn Andersen (FrP): Jeg vil tillate meg å følge opp noe av det de to tidligere replikanter har vært inne på når det gjelder arbeidsinnvandring. Jeg synes ikke statsråden skal slippe så lett unna i den saken. Hun uttaler at debatten om arbeidsinnvandring ikke er en årsak til økt asylstrøm til Norge. Dette sier hun kategorisk, og en kan jo spørre seg hvordan hun kan være så sikker på det.

I innstillingen står det bl.a. at den kraftige økningen i antall asylsøkere skyldes at debatten om arbeidsinnvandring har ført til at det i utlandet er dannet et inntrykk av at Norge trenger et stort antall ufaglærte arbeidsinnvandre- re. Dette er altså stikk i strid med det som statsråden uttalte her tidligere. Jeg vil gjerne ha greie på om Regjeringen og statsråden vil fortsette å ha en høy profil på debatten om arbeidsinnvandring til Norge og opprettholde denne etter mitt skjønne stimulansen til økt asylstrøm til Norge. For min del er det ikke tvil: Den debatten som har

vært om arbeidsinnvandring, har vært et bidrag – selvfølgelig ett av flere – til å motivere for asylsøking til Norge. Derfor vil jeg gjerne ha en vurdering, nok en gang, fra statsråden på dette.

Jeg er dypt uenig i det hun uttalte i en tidligere replikk når det gjelder arbeidsinnvandringsdebattens påvirkning på asylstrømmen. Jeg vil ha et svar på om det er slik at Regjeringen fortsatt vil ha en høy profil på akkurat den debatten som går på behovet for økt arbeidsinnvandring til Norge fra land utenom EØS-området, som jeg sier fortsatt vil bidra til å stimulere til økt asyltilstrømming.

Statsråd Erna Solberg: Jeg tror at hvis representanten Andersen leser referatet fra hva jeg svarte i forrige replikkordskifte, vil han oppdage at jeg sa akkurat det samme som han sa i sin replikk, nemlig at jeg er enig i at dette kan være én av flere årsaker, men jeg mener ikke at det er en hovedårsak. Jeg mener faktisk at saksbehandlingstiden i utlendingsadministrasjonen er en vel så viktig årsak i denne sammenhengen. Den lange saksbehandlingstiden som gjør at folk blir værende her så utrolig lenge at de sannsynligvis får opphold på humanitært grunnlag til slutt fordi de har fått så sterk kontakt med det norske miljøet, og har plantet så gode røtter her, kan faktisk være en like stor årsak. Det at vi ikke får saksbehandlingen igjen, medfører også at flere blir her.

Jeg tror ikke man skal overse alle de signalene som blir gitt. Samtidig er det viktig å si, som jeg også har sagt, at det dummeste en gjør hvis en egentlig vil komme her for å jobbe, er å søke asyl i Norge. Vi kommer ikke til å være mer liberale selv om en har vært her og jobbet midlertidig fordi en har vært asylsøker. Det skal ikke gi noen inngangsbillett til å få bli permanent i Norge. Vi må skille arbeidsinnvandring og asylinstituttet ganske klart fra hverandre. Det kommer vi sannsynligvis også til å gjøre organisatorisk. Det er en av de oppgavene Regjeringen vurderer, å flytte saksbehandlingen på disse områdene ut av UDI og over til arbeidsmarkedsstaten eller til politiet.

Jeg mener vi på en eller annen måte må ha en balanse i denne debatten. En av grunnene til den store tilstrømmingen er bl.a. at vi har liberalisert reglene i forhold til dem vi krever visum av. Som medlem av Schengen har vi nå fått flere visumfrie land. Det har gjort at søkere fra land som vi før kunne kontrollere gjennom visumadgangen, nå kan komme i ganske store mengder til Norge uten silingen gjennom visum, uten at de må oppsøke norsk utenriksstasjon. Det gjør at vi må være føre var, for det blir nå flere land som blir visumfrie gjennom Schengen-systemet. Det gjør at vi må være føre var i forhold til informasjonen i disse områdene, slik at vi ikke får nye tilstrømminger av søkere som kommer til Norge fordi de ikke lenger må gå på norsk ambassade for å få visum. Vi må tilpasse oss disse andre tingene, og jeg tror at noe at dette kan forklares også med de andre årsakene som det er redegjort for. Jeg skjønner at det er behagelig å ha en hjemlig norsk politikkårsak, men årsaken kan faktisk være ting som skjer ute i verden. Vi kan heller ikke se bort fra at situasjonen vi har i Afghanistan, også vil

medføre flyktningstrømmer som vi må ta høyde for fremover.

Presidenten: Replikkordskiftet er omme.

De talere som heretter får ordet, har en taletid på inntil 3 minutter.

Kari Lise Holmberg (H): Det er ikke vanskelig å slutte seg til utsagnet om at fattigdom og håpløshet i store folkegrupper bidrar til at mange ønsker å bedre sin livssituasjon og derfor gjerne kommer til Norge. Vi vet at det er slik, og vi kan sterkt beklage en vanskelig verdenssituasjon. I motsetning til både SV og Fremskrittspartiet mener imidlertid Høyre at det er viktig å stå fast ved den asyl- og flyktningpolitikken som føres i Norge i dag. Men det er all grunn til å være kritisk til hvordan vi utøver vårt arbeid på utlendingsfeltet.

Den drastiske økningen i antallet asylsøkere må få konsekvenser for både økonomi og forvaltning. Det er nødvendig at kommunene nå mottar et større antall av dem som har fått oppholdstillatelse i Norge. Dette burde være mulig siden integreringstilskuddet foreslås økt, og siden ekstratilskuddene til bosetting av eldre og funksjonshemmede også har økt. Vår nye bosettingspolitikk, som er utarbeidet i samråd med KS, og som tar hensyn til folketall og geografi, ser ut til å få en vanskelig start. Mange kommuner har så langt sagt nei til ny bosetting, og mange kommuner vil ta imot et lavere antall enn det som blir foreslått. Kommuner vegrer seg, og det er fortsatt et stort gap mellom behov og tilbud. Vi står fortsatt overfor store utfordringer, for nå som før er det slik at alle som har fått oppholdstillatelse, må bosettes i en kommune. Og nå som før er dialogen med kommunene like viktig.

UDIs utfordringer og problematiske situasjon har man grepet godt fatt i. Det er kommet positive forsikringer fra statsråden her. Det er også viktig at partiene slutter opp om de tiltak som departementet mener må til for å hindre at antall asylsøkere med åpenbart grunnløse søknader, økes ytterligere. At alle utenriksstasjoner bør ha oppdatert informasjon om asyl-, innvandrings- og arbeidsmarkedspolitikken må være en selvfølge.

Når det gjelder UDIs organisering, er det satt i verk en rekke omstillingstiltak. Ikke minst viser erfaringene at en rask behandling av asylsøknadene og et enklere tilbud i mottak vil få konsekvenser for tilstrømningen, internasjonalt samarbeid likeså. Det er viktig at Norge fører en politikk på linje med andre land i Vest-Europa. Derfor støttes forslaget om at det innføres en ordning med midlertidig arbeidstillatelse først etter tre måneder.

En av de viktigste oppgavene vi står overfor, er å få UDI og utlendingsforvaltningen til å fungere på en bedre måte. Det er en oppgave Stortinget bør kunne stå sammen om.

Torbjørn Andersen (FrP): Antall asylsøkere som strømmer til Norge, vil i år nå et nytt historisk toppnivå på anslagsvis 14 000–16 000 asylsøkere fra mer enn 90 land. Utviklingen på asylområdet synes nå å være i ferd

med å komme ut av kontroll, og det er fristende å legge til ut av kontroll fordi flertallet ikke har vært villig til å lytte til dem som lenge har advart mot konsekvensen av å ta for lett på norsk asylpolitikk. Følgene er at Stortinget nå må ty til noe nær panikkliknende tiltak for å forsøke å begrense den økende asylstrømmen til Norge. Hele vårt behandlingsapparat for å håndtere asylproblematikken er rett og slett i ferd med å knekke sammen, og norsk innvandrings- og asylpolitikk er i ferd med å skjære seg. Men la meg få si, for forfulgte mennesker er selvsagt asylinstituttet viktig, og det er et uttrykk for en nødvendig internasjonal humanisme som vi alle setter pris på. Men på den andre siden ser vi et utstrakt og økende misbruk av asylinstituttet, og det politiske flertall her på Stortinget har selv skyld i den uthuling av asylinstituttet som vi nå er vitne til. Vi har ført en slepphendt og liberal politikk på dette området i mange, mange år.

Vi vet at i perioden 1999–2000 fikk bare 1 pst. av asylsøkerne som kom til Norge, innvilget asyl. Realiteten på asylområdet i Norge i dag er at 99 pst. av asylsøkerne ikke viser seg å oppfylle kravene i utlendingsloven og Flyktningkonvensjonen om asyl, og dette er bemerkelsesverdig. Egentlig skulle man kunne si at de 99 pst. som ikke innfrir kriteriene for asyl, skulle utvises, men så er det altså slik at rundt halvparten av dem får bli på humanitært grunnlag eller gjennom andre ordninger vi har på dette området. Og det faktum at det er vel kjent ute i verden at så mange allikevel får bli i Norge selv om de ikke innfrir kriteriene for asyl, stimulerer i seg selv asylsøkertilstrømningen til Norge. Og den liberalisering på innvandrings-, asyl- og flyktningområdet som startet i 1997, og for så vidt før den tid også, ser vi resultatene av i dag – et asylpress mot landet som savner side-stykke.

Norge er et svært lite land, med tilsvarende svært begrensede muligheter for å ta imot et høyt antall asylsøkere. Og dette må vi ta konsekvensene av. Vi er simpelthen tvunget til å føre en streng asylpolitikk for fremtiden, og til å ha strenge kriterier for grunnlaget for å innvilge opphold i Norge. Langt flere bør avvises umiddelbart på norskegrensen, vi må slutte å gi generøst opphold på humanitært grunnlag, vi må stramme inn mulighetene for familiegjenforening og signalisere klart til omverdenen at vi vil føre en langt strengere asylpolitikk fra nå og fremover.

Det som skjer nå på dette området, er ene og alene et bevis på at den politikk Fremskrittspartiet lenge har stått for, er den beste og den riktige politikk å satse på fremover.

Carl I. Hagen (FrP): Dette er en meget interessant innstilling. Etter en litt nærmere studie har jeg to spørsmål til statsråden, om hun vennligst kunne oppklare disse for meg, og én kommentar. I Innst. S. nr. 22, nederst på side 1 annen spalte, står det en beskrivelse av den asylinnvandringen som nå foregår:

«Dette innebærer merbehov i 2001 på følgende budsjettkapitler som gjelder utlendingsforvaltningen: ...»

Merbehov – det skulle da være en beskrivelse av et overslagsbevilgningskapittel, for det er jo en plikt for Regjeringen når statsbudsjettet er vedtatt om høsten, å holde seg innenfor budsjettkapitlenes rammer. Det er en regjerings plikt å sørge for at man overholder budsjettet. Her presenteres det altså et merbehov, som om det dreide seg om sykepengene. Fordi folk var mer syke, var det et merbehov. Og det er en overslagsbevilgning. Det er en rekke overslagsbevilgninger. Kan statsråden oppklare om det er slik å forstå at Regjeringen nå praktiserer en rekke av de kapitler som her endres, som om det var en overslagsbevilgning. Og da er mitt spørsmål: Når kommer stikkordet «overslagsbevilgning»? Eller hva vil Regjeringen gjøre neste år for å overholde bevilgningskapitlet?

Det andre gjelder integreringstilskuddet. Hvis vi sier at integreringstilskuddet for én flyktning er 80 000 kr pr. år, vil det for ti være 800 000 kr, for hundre vil det være 8 mill. kr og for tusen vil det være 80 mill. kr. Når anslaget i innstillingen på side 2 første spalte sier at det kommer tusen færre enn beregnet til integrering i kommunene, hvorledes kan da besparelsen være 194 mill. kr? Hvis dette var gjennomsnittstall for et år, ville det jo bare være ca. 80 mill. kr lavere. Så hvordan kan da besparelsen være 194 mill. kr når det er tusen færre som bosettes i kommunen?

Det tredje gjelder annen spalte på side 2. Jeg synes det er gledelig at både Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti også tar til etterretning at den kraftige økningen i asylsøkerstrømmingen sannsynligvis skyldes både generelle innstramninger i asylpolitikken i våre naboland, som Danmark og Tyskland, der man altså aksepterer Fremskrittspartiets begrunnelse, noe de tidligere ikke har gjort, det skyldes en redusert grensekontroll som følge av Schengen-samarbeidet, og at debatten om arbeidsinnvandring har ført til at det i utlandet er dannet et inntrykk av at Norge trenger et stort antall ufaglærte arbeidsinnvandrere.

Jeg er glad for at Fremskrittspartiet nå omsider har fått medhold i det vi har hevdet er blant forklaringene på den store tilstrømningen. Spørsmålet er hva Regjeringen vil gjøre når tilstrømningen er over det dobbelte av det regjeringspartiene tidligere hadde planlagt. Vil de bare si ja og amen og ta imot asylinnvandrere og bevilge de nødvendige penger, eller vil man prøve å gjøre noe, som andre land gjør, for å begrense tilstrømningen?

Per Sandberg (FrP): Jeg vil også gjerne kommentere det som siste taler var inne på. Det er jo interessant å legge merke til at statsråden har et avslappet forhold til påstandene om at reklamen for mangel på arbeidskraft i Norge fører til økt tilstrømning, mens Høyre i Stortinget peker på det som ett av de elementære problemene. Men det var ikke det.

Statsråden var tidligere inne på et punkt her i en replikkveksling om de makroøkonomiske forhold – det med å ta hit folk fra utenfor EØS-området, at de på en måte ville tjene landet og skape inntekter. Jeg skulle delt det statsråden sa der, hvis vi kunne ha brukt det argumentet i forhold til den arbeidsledigheten vi har i Norge in-

nenfor enkelte grupper, for vi vet at arbeidsledigheten innenfor enkelte grupper av asylsøkere og flykninger som har fått opphold i Norge, er opp mot 40–60 pst. Derfor legger også Fremskrittspartiet nå stor vekt på at vi må få de menneskene som har fått opphold i Norge, ut i arbeidslivet, men ikke ut fra sånn som situasjonen er nå.

Jeg utfordret statsråden tidligere i dag når det gjelder påstandene om mangel på arbeidskraft. Der blir vi sannsynligvis ikke enige. Men innenfor Schengen utfordret jeg statsråden. Vi vet at innenfor Schengen-området er det nå mange millioner mennesker på vandring, bl.a. mange mennesker som har fått opphold i enkelte land i Europa gjennom asylsøknad, og som også er arbeidsledige. For situasjonen er faktisk den at i andre land, utenfor Norge, men innenfor Schengen-området, er det enda større arbeidsledighet blant folk som har søkt asyl og som har fått opphold. Hva tror statsråden skjer når Regjeringen nå på nytt skal åpne for å reklamere for at Norge mangler arbeidskraft?

Mitt spørsmål er ganske enkelt: Vil disse menneskene som ikke har fått arbeid eller annen form for integreringstilbud i disse landene, komme til Norge, eller vil de stå fast? Når vi da peker på dette med reklamen, og vet at departementet nå, særlig i forhold til problemene på Balkan, har vært inne med svære avisannonser for å fortelle om de faktiske forholdene i Norge, vil da også statsråden og den nye regjeringen ta i bruk slike virkemidler innenfor Schengen-området som virkelig slår fast at det ikke bare er å komme til Norge og tro at det her står ledige arbeidsplasser klar til dem? Det er nemlig det signalet som nå gis. Jeg blir på en måte også litt skremt – for det kan også bli et spørsmål – når statsråden uttaler til Bergens Tidende:

«Det kommer til å bli kostnadskrevenne. Å hente dem hit, skaffe dem bolig, betale for norskopplæring koster penger. Troen på en eksplosjon i arbeidsinnvandring er overdrevet.»

Er det virkelig slik at statsråden nå kan garantere at den formen for reklame ikke vil føre til økt arbeidsinnvandring i de kommende år?

Statsråd Erna Solberg: Jeg antar at representanten Sandberg til slutt mente økt antall asylsøknader, ikke arbeidsinnvandring. Jeg håper det blir økt arbeidsinnvandring neste år, for jeg tror vi kommer til å mangle arbeidskraft. Jeg håper de kommer via den ordinære veien, nemlig ved å søke arbeid istedenfor å bruke asylinstituttet.

Jeg føler på mange måter at jeg har svart på noen av de spørsmålene som i dag har kommet i flere replikker fra Fremskrittspartiet knyttet til spørsmål om arbeidsinnvandring. Når det er snakk om at det kommer til å koste, mener vi bl.a. at det skal koste arbeidsgiverne noe, og mer enn i dag, å importere arbeidskraft, dette bl.a. for å sikre seg at førstevalget blir å ta dem som er i Norge. I tillegg legger Regjeringen sterk vekt på å få gjort noe for bedre å integrere de personene som allerede er her, i arbeidslivet. Og når det gjelder ufaglært arbeidskraft, kommer vi ikke til å vike fra det kravet at man først skal ha søkt etter arbeidskraft i Norge, og eventuelt ikke fått kva-

lifiserte søkere, før man får lov til å importere arbeidskraft fra andre land. De tingene er det altså tatt hensyn til.

I de 26 prosjektene som har pågått, er det ganske mange gode og spennende resultater når det gjelder integreringspolitikken. Og vi har satt i gang – og allerede annonsert overfor KS – en prosess som vi skal forsøke å få bredt ut som hovednormen ved bosetting i kommunene, og få kommunene med på en frivillig ordning om at vi nå skal bruke dette som hovedmønster for integreringen. Altså: Når man kommer til en kommune, får man et opplegg som er individtilpasset, og som innebærer en kombinasjon av norskopplæring og praksis, og en form for lønn. Forslaget om denne lønnsutformingen, som det er et lovutvalg som har utredet, vil forhåpentligvis komme til Stortinget før sommeren. Jeg tør ikke garantere det, for det tar jo litt tid å bearbeide høringsuttalelsene.

På dette området har jeg ikke oppfattet at det egentlig er så store motsetninger. Spørsmålet er bare om vi klarer å få det gjennomført.

Så til spørsmålene fra Carl I. Hagen om bevilgningene.

Vi kommer jo tilbake med disse forslagene fordi vi ser det er behov for økninger i budsjettet, altså økninger i utgiftsbehovene som enten måtte medført regelendringer – ikke sant – eller økte bevilgninger. Stoltenberg-regjeringen har foreslått for Stortinget, og vi har ikke trukket det tilbake, at man skal bevilge disse midlene, for vi mener faktisk at det innenfor dette området er mye å spare fremover ved å få bedre saksbehandling, hurtigere saksbehandling. Men på kort sikt er det et merbevilgningsbehov for å følge de lover og regler som i dag gjelder i forhold til behandlingen av den enkelte asylsøker som kommer til Norge.

Vi kan ha en prinsipiell diskusjon om vi skal gjøre endringer i disse lovene og reglene, som Fremskrittspartiet har invitert til flere ganger, men når det gjelder budsjettet er det mulig vi må lage overslagsbevilgninger for dette over tid, hvis det er mer i tråd med budsjettopplegget til Stortinget. Foreløpig har vi klart å legge dette inn i en ordning hvor vi har kommet tilbake til Stortinget i revidert, og nå med forslag til en ekstrabevilgning på dette området.

Når det gjelder de 194 mill. kr, er forklaringen helt riktig. Det skal være ca. 85 mill. kr som er virkningen av dette året. Resten er etterslep fra dårlig budsjettering tidligere. Man har faktisk hatt et mindre forbruk på dette området, pluss en overført bevilgning, som gjør at man nok overbudsjetterte ved inngangen til dette året. Det er det svaret jeg får fra byråkratiet på spørsmålet om hvorfor den posten er høyere enn det som burde fremgå av at tusen færre har bosatt seg.

Carl I. Hagen (FrP): Bare til de to siste tingene som statsråden nevnte.

Det er vel slik at Regjeringen også har en plikt til å studere bevilgningsreglementet til Stortinget og til å følge det. Og hvis det er slik at en bevilgning egentlig er en overslagsbevilgning, med andre ord at det er hendelsene i løpet av året som styrer hvor mye penger som går med,

skal man gi stikkordet «overslagsbevilgning», for man kan ikke fortsette en praksis hvor man lager et budsjett som egentlig ikke betyr noe om høsten. Og når noen av oss har vært i forhandling med de nåværende regjeringspartier, som kommer med 10 mill. kr her og 15 mill. kr der og lager store nummer ut av det, ville det være litt artig om man skulle si at vi kommer tilbake til høsten og tilpasser budsjettet til det som ser ut til å bli regnskapet. Da blir budsjettet bare tull.

Jeg synes Regjeringen kanskje kunne kikke litt på bevilgningsreglementet og si at hvis man har tenkt og planlagt å føre en politikk hvor man er en passiv tilskuer til at det er mengden av hendelser som styrer pengeforbruket, da har Regjeringen plikt til – ikke å spørre Stortinget – å føye til ordet «overslagsbevilgning» som stikkord, og da er det i orden. Det bør Regjeringen alvorlig vurdere, og jeg håper statsråden gjør det.

Når det gjelder det andre, om at byråkratiet opplyser til statsråden at det har vært en del opplysninger om noe overbudsjettering i tillegg til det man hadde beregnet, ville det kanskje vært en idé å nevne det i proposisjonen, opplyse Stortinget om sin feil, istedenfor å begrunne det med at fordi det er en nedgang i antall bosatte på tusen personer, sparer man 194 mill. kr, når det reelle tallet er 85 mill. kr. Man kunne kanskje fortelle Stortinget den fulle og hele sannhet. Jeg vil ikke overdrive akkurat dette i denne saken, men det er enkelte sammenhenger hvor det faktisk er relativt fornuftig av en regjering å gi Stortinget den fulle og hele sannhet og alle opplysninger.

For øvrig konstaterer jeg at statsråden ikke hadde noen innvendinger nå mot at beskrivelsen fra Arbeiderpartiet, Høyre og Kristelig Folkeparti i innstillingen om hvorfor det kommer så mange innvandrere, er i samsvar med det Fremskrittspartiet har påpekt i de senere år. Det er alltid hyggelig når vi får rett – det pleier vi jo som regel å få!

Statsråd Erna Solberg: Det er forskjell på disse bevilgningene. Det kan godt tenkes at noen av dem i fremtiden burde være overslagsbevilgninger, nettopp ut fra det faktum at vi vet hva en gjennomsnittlig mottaksplass koster når en person kommer og faktisk må bo der. Flyktningene kommer uansett, det har man mindre kontroll over. Jeg skal ta med meg det Hagen sa, at det bør vi vurdere også fra Regjeringens side framover.

Så til spørsmålet om hva som burde stått i proposisjonen. Vi har ikke gått inn og kvalitetssikret alle elementer i denne proposisjonen som ble fremmet av Stoltenberg-regjeringen. Det overordnede er at vi ikke er uenig i de politiske prinsipper som er lagt inn der, og vi er enige om at behovet for bevilgningen er til stede. Og basert på det skal vi sørge for at vi skriver mye bedre forklaringer neste gang på disse områdene.

Så til den såkalte aksepten av det Fremskrittspartiet tidligere har sagt. Jeg har svart på, tror jeg, minst tre replikker knyttet til dette før Carl I. Hagen tok sitt tre minutters innlegg. Jeg har altså nyansert forholdet. Jeg avviser ikke at hjemlig debatt har en påvirkning, men dette ble størstedelen av debatten her. Jeg tror Schengen-end-

(Statsråd Solberg)

ringene har større betydning når det gjelder visumbiten, altså at man har mindre visumplikt. Dette gjør at vi er nødt til å jobbe på en annen måte. Bl.a. kom tilstrømmingen av bulgarere litt brått på oss i sommer, og vi hadde ikke da vært føre var.

Så et svar til det Sandberg sa: Ja, vi jobber med informasjonsopplegg hvor vi forsøker å identifisere når vi kan regne med at det kommer nye slike strømmer, for å se om det er områder hvor vi preventivt må lage informasjonsmaterieell i forhold til hvordan man går frem hvis man ønsker å komme til Norge.

I tillegg er jeg opptatt av at vi skal gi det andre signalet, nemlig at vi avviser at det, selv om man har midlertidig arbeidstillatelse fordi man har søkt asyl, er mulig å bli her når man har fått avslag. Da skal man sendes ut av landet, selv om bedriften man jobber i, kunne ønske at man blir her. Dette er et viktig signal om at asylinstituttet skal vernes for dem som trenger beskyttelse.

Presidenten: Flere har ikke bedt om ordet til sak nr. 1

K a r i L i s e H o l m b e r g gjeninntok her presidentplassen.

Etter at det var ringt til votering i 5 minutter, uttalte **presidenten:** Da kan vi gå til votering.

Votering i sak nr. 1

Presidenten: Under debatten har Per Sandberg satt fram tre forslag på vegne av Fremskrittspartiet.

Forslag nr. 1 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen snarest vurdere alternative tiltak, slik at grunnløse asylsøkere kan stoppes og returneres på grenseoverganger og flyplasser.»

Forslag nr. 2 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen arbeide for at man i FN starter arbeidet med en revisjon og fornying av flyktningkonvensjonen.»

Forslag nr. 3 lyder:

«Stortinget ber Regjeringen innføre en «hurtig-paragraf» i utlendingsloven slik at «åpenbart grunnløse» asylsøknader avslås uten ankerett.»

Forslagene tas opp til votering.

V o t e r i n g :

Forslagene fra Fremskrittspartiet ble med 91 mot 23 stemmer ikke bifalt.

(Voteringsutskrift kl. 12.25.44)

Komiteen hadde innstillet:

I statsbudsjettet for 2001 gjøres følgende endringer:

Kap.	Post	Formål	Kroner
U t g i f t e r :			
440		Politi- og lensmannstjenesten (jf. kap. 3440)	
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes</i> under kap. 441, post 1 forhøyes med fra kr 4 831 999 000 til kr 4 858 999 000	27 000 000
440		Politi- og lensmannstjenesten (jf. kap. 3440)	
	21	Spesielle driftsutgifter fra kr 54 473 000 til kr 64 473 000	10 000 000
470		Fri Rettshjelp (jf. kap. 3470)	
	71	Fritt rettsråd, forhøyes med fra kr 126 666 000 til kr 141 666 000	15 000 000
520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	
	1	Driftsutgifter, forhøyes med fra kr 297 843 000 til kr 314 843 000	17 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, statlige mottak, forhøyes med fra kr 928 133 000 til kr 1 139 573 000	211 440 000
521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 3521)	
	60	Integreringstilskuddet, kan overføres, nedsettes med fra kr 2 064 736 000 til kr 1 871 086 000	193 650 000
	72	Tilbakevending for flyktninger, <i>kan overføres</i> , nedsettes med fra kr 17 000 000 til kr 3 500 000	13 500 000
524		Utlendingsnemnda (jf. kap. 3524)	
	21	Spesielle driftsutgifter, nemndbehandling, nedsettes med fra kr 41 334 000 til kr 16 334 000	25 000 000
I n n t e k t e r :			
3520		Utlendingsdirektoratet (jf. kap. 3520)	
	4	Refusjon av ODA-godkjente utgifter, nedsettes med fra kr 502 087 000 til kr 435 887 000	66 200 000

Kap.	Post	Formål	Kroner
3521		Bosetting av flyktninger og tiltak for innvandrere (jf. kap. 521)	
	1	Tilbakevending for flyktninger, nedsettes med fra kr 47 000 000 til kr 33 500 000	13 500 000

V o t e r i n g :

Komiteens innstilling bifaltes enstemmig.

S a k n r . 2

Referat

1. (89) Endringer av løyvingar på statsbudsjettet for 2001 m.m. under Olje- og energidepartementet og utbygging, anlegg og drift av Kristin-feltet (St.prp. nr. 24 (2001-2002))
Enst.: Sendes energi- og miljøkomiteen.
2. (90) Endringer på statsbudsjettet for 2001 under Barne- og familiedepartementet (St.prp. nr. 14 (2001-2002))
3. (91) Endringer på statsbudsjettet for 2001 under Arbeids- og administrasjonsdepartementet (St.prp. nr. 26 (2001-2002))
Enst.: Nr. 2 og 3 sendes familie-, kultur- og administrasjonskomiteen.
4. (92) Endringer i løyvingar mv. i forsvarsbudsjettet for 2001 (St.prp. nr. 21 (2001-2002))
Enst.: Sendes forsvarskomiteen.
5. (93) Endringer på statsbudsjettet for 2001 under diverse kapittel administrerte av Justis- og politidepartementet (St.prp. nr. 16 (2001-2002))
6. (94) Samtykke til garantistillelse for Anders Jahres dødsbo som ledd i et forlik (St.prp. nr. 17 (2001-2002))
Enst.: Nr. 5 og 6 sendes justiskomiteen.
7. (95) Endringer på statsbudsjettet for 2001 under kapitler administrert av Kirke-, utdannings- og forskningsdepartementet (St.prp. nr. 13 (2001-2002))
Enst.: Sendes kirke-, utdannings- og forskningskomiteen.
8. (96) Endringer i statsbudsjettet 2001 under Kommunal- og regionaldepartementets forvaltningsområde (St.prp. nr. 19 (2001-2002))
Enst.: Sendes kommunalkomiteen.
9. (97) Samtykke til godkjenning av endringer av 5. desember 2000 i kapittel V i Internasjonal konvensjon om sikkerhet for menneskeliv til sjøs av 1. november 1974 (St.prp. nr. 12 (2001-2002))
10. (98) Endringer av løyvingar på statsbudsjettet 2001 under Nærings- og handelsdepartementet (St.prp. nr. 15 (2001-2002))
11. (99) Endringer av bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 under Landbruksdepartementet (St.prp. nr. 25 (2001-2002))
Enst.: Nr. 9-11 sendes næringskomiteen.
12. (100) Samtykke til godkjenning av EØS-komiteens beslutning nr. 115/2001 av 28. september 2001 om endring av vedlegg II i EØS-avtalen (direktiv om tau-baneanlegg til persontransport) (St.prp. nr. 11 (2001-2002))
Enst.: Sendes samferdselskomiteen som forelegger sitt utkast til innstilling for utenrikskomiteen til uttalelse før innstilling avgis.
13. (101) Endring av løyvingar mv. for 2001 på Samferdselsdepartementets område (St.prp. nr. 18 (2001-2002))
14. (102) Forlengelse av midlertidig statlig forsikringsansvar for norske luftfartøy og lufthavner ved skader på tredjepart som følge av krigs- og terrorhandlinger (St.prp. nr. 27 (2001-2002))
Enst.: Nr. 13 og 14 sendes samferdselskomiteen.
15. (103) Endringer under enkelte kapitler på statsbudsjettet for 2001 under Sosial- og helsedepartementet (St.prp. nr. 22 (2001-2002))
Enst.: Sendes sosialkomiteen.
16. (104) Endringer i bevilgninger under folketrygden i statsbudsjettet for 2001 (St.prp. nr. 23 (2001-2002))
Enst.: Sendes sosialkomiteen med unntak av kap. 2530, som foreslås sendt familie-, kultur- og administrasjonskomiteen, og kap. 2540, 2541, 2542, 2543 og 5704, som sendes kommunalkomiteen.
17. (105) Endringer på statsbudsjettet for 2001 under kapittel administrerte av Utanriksdepartementet (St.prp. nr. 20 (2001-2002))
Enst.: Sendes utenrikskomiteen.

Møtet hevet kl. 12.30.